تر ۲۰۱۹ م کال پوري

لوی افغانستان

ولي جوړ نه شو؟

Ketabton.com

يډيويي وينا:مشال خان ټکر(د لوی افغانستان د غورځنګ مشر)

ايپ او ايډيټ کوونکی: محمد "مشال"

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړۍ برخه

د افغانستان ددولت او خلکو لاس یا رول د لوی افغانستان

په نه جوړېدو کي

دوهمه برخه

د محکوم افغانستان یا کوزي پښتونخوا د تش په نامه قام پرسته مشرانو رول د لوی افغانستان په نه جوړېدو کي

دريمه برخه

افغان

پښتون،پختون،پشتون

څلورمه برخه

د پښتنو او بلوڅو ورونو وروروَلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د دولت او خلکو لاس یا رول د لوی افغانستان په نه جوړېدو کي:

ګرانو وطنوالو د قامونو په عروج او زوال کي د قامي تاریخ لویه برخه ده د خپلو قامي روایاتو او د خپلو اسلافو د ځلانده کارنامو او د هغوی د اشتباهاتو نه ځان خبرول او د خپلو مشرانو د شجاعت،جرءت،جد و جهد، او مبارزې ته موفقیت حاصلول د قام د افرادو یو ضروري او خوشخواره فرد ګڼلی شي ددنیا د نورو نومیالیو قامونو په شان پښتون هم یو نومیالی او د اوږد تاریخ درلودونکی قام دي ،ولي له بده مرغه ددې قام پخوانی تاریخ ډېر په تیاره کي پروت دي ولي هغه خلک چي څومره هم د پښتون د قامي تاریخ نه خبر دي ،زه دا د هغوی قامي،ملي،اخلاقي او تاریخي فریضه ګڼم چې خپل ولس له هغې خبر کړي.

ګرانو وطنوالو پرونۍ هلي ځلي ننی تاریخ دي او ننۍ هلي ځلي سبانی تاریخ دي.نو چي څوک د خپل تاریخ نه خبر نه وي نو هغه داسي دې چي هغه خپله حافظه له لاسه ورکړې وي او چي څوک خپله حافظه له لاسه ورکړي هغو ته لېونیان ویلی سو نو چي څوک لیونی وي نو د هغه دا حق نه جوړیږي چي د خپل وطن د حال او مستقبل لپاره څه وکړي.

وای هغه خلک چې د خپل تاریخ نه زده کړه ونکړي نو کومي غلطۍ چي سوي دي هغه بیا بیا تکراروي.

ګرانو وطنوالو د امریکا یو جمهور رئیس روزولټ وایي چي کوم بنده د تاریخ نه خبر وي نو هغه د خپل وطن د راتلونکي لپاره ډېري ښې منصوبې تیارولای سي .یوه ورځ ویسټرن چرسن ته یو سړی راغلې چې موږ د راتلونکو پینځو ۵ کالو لپاره یو څه منصوبات تیارول غواړو نو هغه ورته وویل چې پنځه کاله وروسته لاړ شه او د خپل تاریخ نه ځان خبر کړه او بیا د راتلونکو څو کالو لپاره منصوبه تیاروه .

او په سورة الاعراف کي په رکوع نمبر ۱۳ کي خدای پاک ج وایي چي هرهغه قوم چي کوم د تاریخ نه زده کړه ونکړي او د هغې کي چي کوم هلي ځلي شوي د هغې د مشاهدې نه ځان خبر نکړي نو خدای پاک ج وایی چي زه په ذهن باندي مهر لګوم بیا هغوی هغه خبري نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوري چې کومي د اوریدو قابل دي او هغه شیان چې د لیدو قابل وي هغه به بیا په نظر نه ورځي .

ګرانو وطنوالو زما د ننی بیانیې موضوع ده چي تراوسه اخر لوی افغانستان ولي جوړ نسو؟

نو ګرانو ورونو او خویندو دلته چي څنګه افغانستان په دوو ځایونو کي پروت دي چي یوه ته محکوم افغانستان ویلی شو او بل ته ازاد افغانستان ویلی سو ،نو په دې وجه زه لګیا یم په دې اوله برخه کي زه کوشش کوم د ازاد افغانستان په باره کي خبري کوم چي ولي کومي غلطۍ سوي دي چي تراوسه لوی افغانستان جوړ نسو او په دوهمه برخه کي زه د محکوم افغانستان یا کوزي پښتونخوا په باره کي خبري کوم چې د کوزي پښتونخوا کوم رول وو چي لوی افغانستان جوړ سوی نه دي .

ګرانو وطنوالو د لوی افغانستان باني یا بنسټ ایښودونکی زموږ ستربابا احمدشاه بابا دي . احمدشاه بابا چي کله خواست کړي وو نو هغه د پشتنو ټولو قبیلو ته خواست کړي وو چي د خدای لپاره ننګ وکړې او یو موټي شئ!او هغه په دې کي کامیاب سوی هم وو احمدشاه بابا د ټولو واحد باچا دي چي هغه د پښتنو ټولي قبیلې د ورورولۍ او عزیز ولۍ په مزي کي پېیلي وې ،د عزیزولۍ لفظ د بابا له وخته موږ ته په وراثت یا په میراث پاته دي . احمدشاه بابا د لر پښتنو ته د لر درانیان ویل او د احمدشاه بابا په لوی افغانستان څلور مرکزونه وو یو کندهار دوهم کابل دریم پېښور او څلورم کوټه وه خو پېښور د افغانستان د اقتصادي،تجارتي او ماشي مرکز وو د احمدشاه بابا د مرګ نه وروسته د هغه زوی تیمورشاه باچا سو هغه پلازمینه د کندهار څخه کابل ته راوړه چي اته میاشتي تیمورشاه به په کابل کي ناست وو او څلور میاشتي به په پېښور کي وو پېښور د افغانستان سرمایوي پلازمینه وه زه به نور په تفصیل کي نه ځم خو چي هرکله په ۱۹ سده کي چې کله انګرېزانو د هند نه پښې راچاپېره کړې هغوی د خپلو ستراتیژیکو ګټو لپاره افغانستان ته سترګي خړي کړې نو چي کله یو هیواد بل هیواد تبا کوي نو اول د هغه په اقتصاد برید کوي نو چي کله انګرېزانو افغانستان ته سترګي خړي کړې نو اول انګرېزانو د رنجیت سینګ په واسطه پر پېښور په کال ۱۸۳۴ م کي قبضه وکړه چي د افغانستان اقتصادي ملا ماته کړي په هغه وخت کي د پېښور مشران ددوست محمد خان ورونه سلطان مامور خان او سلطان یارمحمد خان وو هغوی رنجیت سینګ ته موږ پرېښودو او جلال اباد ته راوتښتېدل پر موږ ۸۷ کاله باچاهي یا کندهار کوله یا کابل راباندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوله خو چي غلامي شوه هغه افغانستان موږ ته پرېښوده خو د افغانستان ولس راپانځېده .بیا بریتانوي استعمار پر دوست محمد خان باندي اولنی جنګ په کال ۱۸۳۹ کي وروتپې چي د نتیجې نه یې تاسي خبر یاست زه پرې نور بحث کول نه غواړم .

په ۱۸۵۷ کي چي په هندوستان کي اولنی د ازادۍ جنګ وو نو هغه جنګ دوه کاله او دوه میاشتي جاري وو د انګرېزانو خلاف د یاغیانو د پوځ مشر بخت خان یوسفزی وو خو چي انګرېزانو ته پته ولګېده چي جنګ خو هسي هم بایلو نو د لندن نه د East Indian governor جرنیل ته له لندن نه مکتوب راغلي چي جنګ خو هسي هم بایلوو نو تر اباسین پوري چي کومي ځمکي موږ د افغانستان نه موږ نیولي دي افغانستان ته یې واپس ورکړې چي د مستقبل لپاره د افغانستان سره زموږ ښه تعلقات،اړیکي پاته شي نو هغه ورته وویل چي څوک یې وغواړي نو موږ به یې ورکړو خو چي د افغانستان امیر امیردوست محمد خان یې نه غواړي نو ولي یې ورکړو په هغه وخت کي امیر دوست محمدخان د انګریزانو نه د کال تر ۱۰ زره پونډه د میاشتي وظیفه اخیسته خو د افغانستان ولس په امیر دوست محمد خان پسي راپانځېده چي ولي د خپلي ځمکي تپوس نه کوې؟

په کال ۱۸۹۳ کال کي امیر عبدالرحمن خان د کوزي پښتونخوا پر سر له انګرېزانو سره معامله کوي خو دافغانستان ولس په امیرعبدالرحمن خان پسي راپانځېده.

امیر
عبدالرحمن
خان

په کال ۱۹۱۴ م کي اول نړیوال جنګ شروع سو نو د جرمني ،هنګري،استریا او د ترکیې یو هیئت افغانستان ته راغلل او حبیب الله خان ته یې وویل چي پر خپل ځمکه تر اباسین پوري ورسه او موږ هرډول کومک کولو ته تیار یو خو امیر حبیب الله خان د انګرېزانو ددوستی او خپلو د تخت او شبابو د سر نه د ډیورنډ څخه تر اباسین پوري خپل ولس قرباني کړ خو د افغانستان ولس راپانځېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ۱۹۱۹ م کال کي چي امان الله خان د انګرېزانو خلاف د جنګ اعلان وکړ نو د هغه د جنګ اعلانیه په پېښور کي خپره سو او د ډیورنډ نه نیولي تر اباسین پوري ټول پښتانه د امان الله خان سره راپاڅېدل تر دې چي د قبایلو ملېشه او خاصه دار چي هغوی ته به پیسې انګرېزانو ورکولې خو هغوی هم د امان الله خان په ملاتړ ودرېدل خو په ۸ د اګسټ ۱۹۱۹ کي امان الله خان د علي احمد جان په واسطه له انګرېزانو سره معامله وکړه او د کوزي پښتونخوا پښتانه یې پر ځای پرېښودل خو د افغانستان ولس امان الله خان پسي راپاڅېده.

ما یو څو ورځي مخکي په طلوع تلویزیون یوه خبره واورېده چي اصف وردک پکښي هم شامل وو نو شاپور بختیار پوښتنه وکړه چي موږ په ۱۹۱۹ م کال کي استقلال واخیست نو د څه استقلال!؟ د نیم نه زیات افغانستان د ډیورنډ نه ښکته پروت دي د نیم افغانستان استقلالواستقلال نه دي نو آصف وردګ ورته وایی چي دا زموږ بې ناموسي او بې غیرتي وګڼه چي موږ د خپلي ځمکي پوښتنه نه کوو نو بیا آصف وردک ورته وایي چي امان الله خان سره چي څوک ولاړ وو هغه هم د کوزي پښتونخوا پښتانه ورسره ولاړ وو او موږ پر ځای پرېښودل او موږ د استقلال په نامه ترې واپس راغلو. بیا امان الله خان د بچه سقاو نه کندهار ته ځي نو اول ورسره کندهاریان نه راپاڅېدل چي ته د یو ډاکو نه راوتښتېدې ؟ خو بیا چي هغه وویل چي زه هرات ته ځم نو بیا د ننګه کندهاریان ورسره راوپاڅېدل او پر غزني وروختل خو هلته سلیمانخیل ددوی خلاف ودرېدل او بیا امان الله خان ماته ولیدل او بیا د مایوسۍ حالت کي هندوستان ته لاړ .

ګرانو وطنوالو په کال ۱۹۲۹ م کي زموږ قبایلو ورونو بچه سقاو ته ماته ورکړل او نادرشاه چي د کابل نه بهر وو هغه یې راوستې اود کابل پر تخت یې کښېنوې خو بیا نادرشاه ورته پېښي واړولې او د کابل نه یې وایستل خو د افغانستان ولس راپاڅېدې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کال ۱۹۴۷ م کي چي پاکستان جوړېدې نو د افغانستان دولت د خپلي ځمکي تپوس یا پوښتنه ونکړه او بیا چي کله د پاکستان ګورنر جنرال سکندر میرزا کابل ته راغلې نو ددولت په ډوډۍ کي ظاهرشاه هغه ته وویل چي د پاکستان په ځمکه زموږ هیڅ دعوه نسته خو د افغانستان ولس په ظاهرشاه پسي راپانڅېږه.

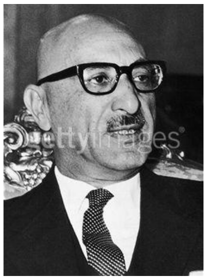

دپاکستان او هندوستان ترمنځ د کال ۱۹۶۵ جنګ کي ظاهرشاه پاکستان ته وویل چي تاسي خپل ټول عسکر د ډیورنډ کرښي نه جنګ ته بوزي او موږ به دا سرحد درته ساتو خو د افغانستان ولس په ظاهرشاه پسي راپانڅیده .

په ۱۹۶۵ م کال کي حزب خلق ډیموکراتیک افغانستان منځته راغلې چي په هغه کي نورمحمد تره کي او ببرک کارمل دواړه سره شامل وو په کوزه پښتونخوا کي ببرک کارمل د باچاخان د کورنۍ سره اړیکي درلودې او د خلق پارټي مشرانو په خان عبدالغفار خان او خان عبدالولي خان ته به یې خانان دوسره ویل چي یوه طرف ته هم خان لګېدلي او بل طرف ته هم خان لګېدلي .

او چي کله په ۱۹۷۱ م کال کي په مشرقي پاکستان کي جنګ وو او د پاکستان او هندوستان په مشرقي پاکستان او هم په مغربي پاکستان کي د جنګ محاذونه خلاص شوي وو نو په هغه وخت کي د قبایلو یوه جرګه باچاخان ته کابل ته راغلل چي موږ ته وسله راکړې او موږ به پر پاکستان ورسو او خپل وطن آزاد کړو خو باچاخان ورته وویل چې خبردار پاکستان ته په مغربي محاذ کي څه مسءله یا ستونزه جوړه نکړئ نو بیا دا جرګه ظاهرشاه ته لاړل او هغه هم د باچاخان خبره ورته وکړل ،بیا ظاهرشاه د پاکستان سفارت ته مکتوب ولیکې چې زموږد اړخ نه بلکل بېغمه اوسې خودافغانستان ولس په ظاهرشاه پسې راپانڅېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو بيا په همدغه ۱۹۷۱ کي ذوالفقار علي بوټو د پاکستان صدر سو نو هغه اولنی سفر افغانستان ته وکړ چي د افغانستان شکريه اداکړي چي په کال ۱۹۷۱ کي يې د پاکستان مرسته کړې وه او بيا په ۱۹۷۲ م کال د ذوافقار علي بوټو ښځه چي په درې ورځو سرکاري دوره افغانستان ته راغلې وه او خو بيا هم دغه ذوالفقار علي بوټو چي په کال ۱۹۷۳ کي نصرالله بابر ته ويلي وو چي کال ۱۹۹۳ رانژدې دي او افغانستان به تر اباسينه پوري د خپلي ځمکي تپوس او پوښتنه کوي ځکه چي د ډيورنډ معاهده ۱۰۰ سل کاله کيږي هغه په ختمېدو ده نو په کار ده چي په افغانستان کي اوربل سي.

ګرانو وطنوالو په ۱۹۷۳ م کال کي داؤد خان په اقتدار کي راځي او هغه د پرچم حزب په اقتدار کي شريکوي په هغه وخت کي شوروي د داؤدخان ددولت ډېره مرسته کول خو شوروي داؤدخان ته ويلي وو چي ته هيڅ قسم پروژه د غرب يوه هيواد په هغه سيمه کي هم مه ورکوه چي کومي سيمي شوروي اتحاد ته مخامخ دي ځکه هغوی به دلته د شوروي خلاف جاسوسي کوي او داؤدخان ورسره دا خبره منلې هم وه او بيا شوروي اتحاد ورته د هندوکش غرونه وشلول او د سالنګ لار يې ورته جوړه کړه څه وخت وروسته داؤدخان د پرچم پارټي ددولت نه وايستل نو شوروي د ايران د کمونيسټ پارټۍ ((توده)) په ذريعه د خلق او پرچم د يوځای کېدلو کوښښونه شروع کړل نو داؤدخان په هغې خبر سو او داؤدخان مسکو ته لاړ او برژنيف ته يې وويل چي تاسي ولي د تودې پارټۍ په ذريعه خلق او پرچم زما خلاف يوځای کوې؟ نو برژنيف داؤدخان ته وويل چې تا خو زموږ سره وعده کړې وه چي هغه سيمي چي شوروي اتحاد ته مخامخ دي نو غرب ته به هيڅ قسم پروژه نه ورکول کيږي نو تا ولي ورکړې؟ نو داؤدخان مېز ته سوک ورکړ او د ملاقات نه راووتی .

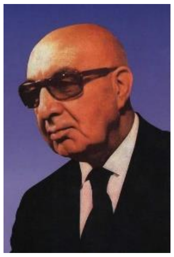

چي کله ضياءالحق دداؤدخان ددولت په وخت کي کابل ته راغلې نو ددولت د ډوډۍ په وخت کي داؤدخان ضياءالحق ته وويل چي زموږ د پاکستان په ځمکه هيڅ دعوه نشته خو د افغانستان ولس په داؤدخان پسې راپانڅېده .

ګرانو وطنوالو يو ليکوال دی (بروس رېډل) هغه ۱۵ کاله د CIA افسر پاته سوی دي او هغه د څلورو ريس جمهورانو تر اوباما پوري دجنوبي آسيا کي د هغوی مشاور پاته سوی دي هغه يو کتاب ليکلی دي چي نوم يې دي What we won? يعني موږ څه وګټل ؟هرکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي هغه دغه کتاب ولیکي هغه CIA ته دغه کتاب واستوي چي تاسو يې وګورئ چي دې کي خو څه غلطۍ نه دي شوي ؟ نو هغوی چي کتاب وکتې هغوی وويل چي نه په دې کي هيڅ غلطي نشته .نو هغه په دې کتاب کي يو عجيبه خبره کړې ده چي هرکله د مسکو نه داؤدخان راغلې نو د هغه دا کوشش وو چي هغه د ايران په ذريعه د امريکې سره خپل تعلقات ښه کړي نو هغه چي کله د رضا شاه پهلوي سره ملاو يا يوځای سو نو هغه ورته وويل چي زه د راتلونکو لسو کلونو لپاره تاته ۲ ميلياردړه ډالر درکوم او بيا چي کله څه وخت وروسته ورسره ملاو سو نو رضاشاه پهلوي ورته وويل چي د ډيورنډ کرښه ومنه او موږ به تاته ۳ ميلياردړه ډالر درکړو نو داؤدخان ورته وويل چي بس په دې باندي به خبره کوو بيا په دې باندي فيصله وسوه چي په ۱۹۷۸ م کال کي به رضاشاه پهلوي کابل ته راځي او سپټمبر کي به واشنګټن ته ځي او هلته به د ډيورنډ کرښه د بين الاقوامي يا بين المللي سرحد په توګه به امضاء کيږي خو خدای پاک جل جلا له ته بله منظوره وه او اپريل کي د ثور انقلاب وسو او دغسي ددې خلکو دغه پروګرام چي دوی جوړ کړې وو هغه د تاريخ يوه حصه جوړه سوه .

ګرانو وطنوالو په کال ۱۹۷۳ م کي نصرالله بابر دهغه وخت وزير اعظم ذوالفقار علي بوټو وغوښتې چي کال ۱۹۹۳ م راروان دي نو پکار ده چي په افغانستان کي اور بل سي چي بيا جنرال نصرالله بابر د پېښور په بالاحصار کي د احمدشاه مسعود ،استادرباني او ګلبدين حکمتيار سره ملاقات کوي بيا ددوی کسان تربيه کوي پيسې،توپکان ورکوي چي ځئ خپل وطن د اسلام په نوم بربادوې . د ضياءالحق په وخت د زندان نه نصرالله بابر په يوه طريقه د ايران شهنشاه ته يو مکتوب ليکي چي CIA ته ووايي چي موږ درې واړه کسان احمدشاه مسعود،رباني او ګلبدين حکمتيار ښه تيار کړي دي نو چي څه کار هم ترينه اخلي ترې اخيستلای يې سي نو بيا چي د هغوی نه څه کار واخيستل سو؟نور تاسو ته پته ده زه پرې بحث کول نه غواړم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کال ۱۹۷۸ م کال کي د ثور انقلاب مینځته راځي او نور محمد تره کي د اقتدار په سر کي راځي هغه په مسکو کي د شوروي اتحاد د مشر بریژنس ته وایي چي موږ پښتانه او بلوڅان د پاکستان د جبر نه خلاصوو او پښتانه به د خپل پلار نیکه وطن افغانستان سره یوځای کیږي بیآ نورمحمد تره کي لمنځه وړل کیږي او بیا حفیظ الله امین د حکومت مشر کیږي نو حفیظ الله امین یوه ورځ په افغانستان کي د شوروي اتحاد سفیر ته په یو ملاقات کي وایي چي زه اباسین په خپلو سترګو لیدل غواړم بیا حفیظ الله امین لمنځه ځي او ببرک راځي نو ببرک هم ویل ،چي موږ لر او بر یوځای کېدل غواړو نو بیا ډاکتر نجیب الله مینځته راځي نو ډاکتر نجیب الله هم په کوزه پښتونخوا کي له هغه خلکو سره اړیکي ساتلي وې کومو چي هیڅکله هم لوی افغانستان نه غوښتې لکه د باچاخان او صمدخان کورنۍ .

خو بیا یو داسي واقعه وسوه چي ډاکتر صیب حیران پاته سو او ډاکتر صیب نجیب الله په دې خبره پوه سو چي د هغه سره ډېره لویه دوکه سوېده نو بیا چي راجیوګاندي مړ سو نو ولي خان او ډاکتر نجیب هلته تللي ول خو ولي خان د ډاکتر نجیب سره د ملاو کېدو ډېر کوشش وکړ خو ډاکتر نجیب د هغه سره ملاو نسو نو بیا چي کله اجمل ختک د نوازشریف سره روس ته لاړ نو بیا یې د افغانستان سفارت ته یې وویل چي زه افغانستان ته تلل غواړم نو د افغانستان سفارت خپل دولت ته ولیکل نو هغوی چي د ډاکتر صیب نه تپوس یعني پوښتنه وکړه نو ډاکتر صیب وویل چي راپرې یې نږدئ!.

ګرانو وطنوالو د انقلاب په وخت کي چي کوم افغانان پاکستان ته تللي وو نو د هغوی څخه ۴۹ سیاسي ګوندونه جوړسوي وو چي په هغوی کي ډېر قام پرست تنظیمونه هم وو نو د پاکستان دا خیال وو چي هسي نه که دا قام پرست ګوندونه کامیاب سي نو هغوی به تر اباسین پوري د خپلي ځمکي دعوه وکړي نو پاکستان نور ټول تنظیمونه ختم کړل نو اووه ۷ سیاسي ګوندونه یې د ISI د مشر اختر عبدالرحمن خان د هدایاتو لاندي جوړسول چي د اسلام په پاک او سپېڅلي نوم د افغانستان د تباهۍ لپاره استعمال کړای سي ،اختر عبدالرحمن هغه جرنیل وو چي د ISI مشر وو او هغه په کال ۱۹۷۹ م کي ویلي وو چي پکار ده په کابل کي اور بل سي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرانو وطنوالو ! دنیا پاکستان ته ویلي وو چي څومره وسله او پیسې تاسو مجاهدینو ته ورکوې نو هغه به د ISI له لاري ورکوي نو د بهر نه دچي څومره پیسژ او وسله پاکستان ته ملاوېدې،نو هغه به پر ټولو مجاهدینو وېشل کېدې او د هغې زیاته برخه به ګلبدین حکمتیار ته ورکول کېدل .

د CIA یو افسر ګېري شرون وایي چي ما به د پاکستان د کومک نه علاوه دوه لکه ډالره احمدشاه مسعود ته ورکولې دا د وسلې نه علاوه وې او دا لس کاله جاري وې ،په مختلفو هیوادونو په بانکونو کي د مجاهدینو اکاونټونه وو لکه د احمدشاه مسعود په لندن د هغه په اکاونټ کي ۶۰ شپېته میلیونه ډالره وو . ګلبدین او شهنواز تني ته عربستان ۱۰۰ میلیونه ډالره ورکړل چي په نجیب باندي د پوځ په واسطه کودتا وکړي .چي کله په مکه معظمه کي مجاهدین نه رضاء کېدل چي مشترک دولت جوړ کړي نو سعودي عربستان ورته ۲۶ میلیونه ډالره ورکړل نو بیا رضاء شول .احمدشاه مسعود د CIA,ISI ،هندوستان ،ایران او روس ټولو سره به یې معاملې کولې خو ولس به د افغانستان قتلېدی.خو چي څه وخت احمدشاه مسعود قتل کړای سو نو د احمدشاه مسعود د ملګرو دا خیال و چي دا خبره پټه ساتل غواړي خو دوی یو فیصله وکړل چي زموږ دوستان شپږ هیوادونه خبرول پکار دي یعني امریکا،روس،هندوستان،تاجکستان،ایران او ترکمنستان خبرول پکار دي نو امریکا او روس خو د یو بل خلاف وو خو د خپل وطن پر سر له هرچاه سره معاملې کولې .

بیا همدغه د CIA مشر ګېري شرون وایي چي موږ د ډاکټر نجیب په وخت کي غوښتل چي دغه د سالنګ لاره بنده کړو نو موږ په پېښور کي د ځمکي لاندي یو استخباراتي مرکز جوړ شوې وو نو په هغه کي زما ملاقات د احمدشاه مسعود د ورور احمدضیاء مسعود سره وسو هغه احمدشاه مسعود زما سره په وایرلیس ملاو کړ نو ما ورسره د سالنګ د بندېدو خبره وکړه نو ګېري شرون وایي چي احمدشاه مسعود وویل چي پنځه ۵ لکه ډالره به راکوې نو دا کار به وشي نو ګېري شروين وایي ما احمدضیاء مسعود ته ۵ لکه ډالره نغدي ورکړل .

ګرانو وطنوالو زه کله نا کله سوچ کوم چي دافغانستان جهاد،دا جهاد وو؟ که دا فساد وو؟او که دا تجارت وو؟ دافغانستان په جګړه کي هرچاه خپلې ګټې ترلاسه کړې،دنصرالله بابر او اخترعبدالرحمن دواړو پلانونه کامیاب سول او افغانستان یې تبا و برباد کړ. امریکې او دهغوی متحدین یې دشوروي اتحاد په افغانستان کي ماته او بیا وروسته د شوروي اتحاد لمنځه وړل ترلاسه کړل.

اسلامي دنیا خوشاله وه چي کمونیزم له منځه لاړ،ایران خوشاله وو چي افغانستان دي همېشه وران وي چي دافغانستان اوبه ایران پراخه توګه استعمالوي. د افغنستان په جنګ کي چي شوروي اتحاد ماته وخوړه نو ۲۳ هیوادونه دشوروي اتحاد او مشرقي اروپا هغه ازاد سول

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ترټولو پاکستان خوشاله وو چي افغانستان يې د کاني يا دبري زماني ته ورسوی او تبا او برباد يې کړي چي افغانستان کي کله هم دومره قوي طاقت پيدا نسي چي تر اباسين پوري دخپلي ځمکي پوښتنه وکړي. پاکستاتن دافغانستان دانقلاب څخه نوري هم ډېري زياتي ماشي، اقتصادي ګټي واخيسالې او تر دې چي اتوم بم يې هم جوړ کړ خو دافغانستان راتلونکی د وينو په سېلاب کي ورواچول سو چې هغه ويني تر اوسه رواني دي.

د ډاکټرنجيب الله دولت لمينځه ځي او په ۲۴ د اپرېل په پېښور کي دمجاهدينو حکومت جوړېږي خو دشوروريانو دوتلو نه پس امريکا او شورويان دواړه په يو اړخ وو چي په افغانستان کي دمجاهدينو دولت کامياب نسي.

ګرانو وطنوالو د کال ۱۹۹۲ نه تر ۱۹۹۴ پوري دپاکستان د I.S.I په وينا په کابل باندي هره شپه راکټي اورېدې چي په هغه کي دکابل يوازي ۲۵ زره صرف عام ولس دکابل شهيدان سوي وو چي تفصيل يې دپاکستان د فوج بريګيډېر چي کوم کتاب ليکلی دی بريګيډېر يوسف نو دهغه کتاب نوم دی The bear trap چي تفصيل يې په هغه کي موجود دي. په ۱۱ سپټمبر کال ۲۰۰۱ کي دنيويارک واقعه منځته راځي او امريکا پر افغانستان دحملې تياري شروع کوي د C.I.A ګېري شرون دخپل سره په هليکپټر کي په ۲۶ دسمبر کال ۲۰۰۱ کي پنجشېر ته راځي،دوی سره ۱۰ ميلونه ډالره نغدي وې او دوی به دا ډالري په خلکو کي تقسيمولې،دوی سره امرالله صالح او انجينرعارف ملاو سوه خو په شريکه يې کار شروع کړ ځکه امرالله صالح دهغوی سره له مخکي کار کوې. دګېري شرون دعبدالرب رسول سياف سره هم ملاقات وسو او هغه ته يې څو لکه ډالري ورکړې نور به په تفصيل کي نه ځم،خو امريکې اود هغوی متحدينو په ۷ اووم اکتوبر کال ۲۰۰۱ کي پر افغانستان يرغل وکړ او دطالبانو دولت له منځه لاړ. په ۵ پنځم دسمبر د بی بی سی يو نماينده دکابل نه په سټلايټ ټليفون وکړ حامدکرزی ته چي په کندهار کي وو وويل چي تاسو د نوي دولت ريس وټاکل سوې خو په دغه ورځ دطالبانو يو هيت حامدکرزی ته راغلی چي طالبان وسله غورځول غواړي،کرزی غوښتل چي دا کار وسي خو په دويمه ورځ د متحده ايالاتو دفاع وزير رمزفيلډ وويل چي له طالبانو سره به هيڅ قسمه خبري نه کوي،او د افغانستان هغه جنګ سالارانو ته دولت حواله سو چي دهغوی دغلطو کارونو په وجه باندي طالبان پيداسوي وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرانو وطنوالو کرزی ۱۴ کاله په ارک کې ناست وو خو دوی دومره ونکړای شول چې په امریکا او ۴۹ هیوادونو نماینده ګانو باندې د ډیورنډ کرښه په بین المللی سرحد نه

وای منلې او هغوی ته یې ویلې وای چې دا په بین المللی سرحد مه منی خو چې کله د ارک نه وتلو نو ویې ویل چې زه شل ځله پاکستان ته تللی وم او هرځل به پاکستان راته ویل چې ډیورنډ لاین ومنه،خو له بده مرغه کرزی صیب دا خبره ۱۴ کاله وروسته وکړه پکار خو داوه چې دا په اولنۍ ورځ دنیا ته په ګوته کړې وای چې زموږ اصلی ستونزه دځمکې ده چې پاکستان دافغانستان ۴۰ څلوېښت زره میله مربع ځمکه تر اباسینه پورې نیولې ده نو که چېرې دا ځمکه موږ ته ملاو سي،نو نه به دهشتګردې او هیڅ به نه وې له بده مرغه هغه دا کار ونه کړ او په دغه وخت کې له کرزی سره اشرف غنی هم حکومت کې وو.

یوه ورځ کرزی یو مرکه کوله چې افغانستان او پاکستان Twin brothers یعنې جمع(غبرګولی) ورونه دی،که په پاکستان چاه حمله کوله نو افغانستان به دپاکستان په کومک دربېږي،نو په هغه وخت کې د Capital talk دهغه چې کوم انکر دی حامد میر،نو هغه به په کرزی پسې ملنډې وهلې چې کرزی ته ګورئ هغه وایي چې که دپاکستان او بل ملک جنګ وي نو دپاکستان مرسته به کوي خو بیا هم دافغانستان ولس خاموشه پاته سو.

په کال ۲۰۱۴ کې اشرف غنی ته ولس د ریس جمهور په توګه رایه ورکوې خو دولس د رایې قدر ونکړای سو او دجانکېرې په وینا دوه سری حکومت منځته راغلې چې تر اوسه کابینه مکمله نه ده. او چې کله اشرف غنی ریس جمهور سو نو چې کله دپاکستان په دوره باندې ولاړی نو د فوج په Head quarter کې دپوځیانو په یادګار یې ګلونه واچول چې دپاکستان دفوج دلاسه افغانستان ۴۰ کالو راهیسې په وینو کې لمبېږي او دافغانستان ولس غلی پاته سو هیڅ عکس العمل یې ونښودې. دپاکستان ددورې نه پس په لاهور کې په ټلویزیون دپاکستان یو مشهور ژورنالیست احمدرشید په یو پروګزام کې وویل چې اشرف غنی له پاکستان سره د ډیورنډ پر کرښه په رسمي توګه معامله کړې ده. اشرف غنی خو اول خاموش وو خو چې خلکو زیات تر انتقاد لاندې راوستی نو بیا یې وویل چې ما معامله نه ده کړې. خو ماته

(c) ketabton.com: The Digital Library

امیرعبدالرحمن یادېږي چي کله هغه په ۱۹۹۳ کي د ډيورنډ پر کرښه معامله وکړه خو د ۱۸۹۷ کال پوري دا خبره پټه ساتلې وه. داشرف غنی د معاملې نه پس پاکستان دډيورنډ پر کرښه د اغزن تار لګول شروع کړل خو دافغانستان دولت بلکل خاموش پاته سو او هيڅ داسي عکس العمل يې ونښودې چي د اغزن تار لګول بند سي دا ددې خبري ثبوت دی چي اشرف غنی دډيورنډ د کرښي پر سر معامله کړې ده خوږ دافغانستان ولس خاموش ناست دی.

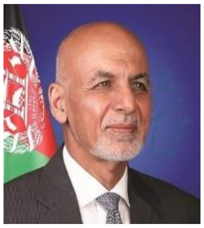

ګرانو وطنوالو موږ وايو چي مغربی او مشرقی جرمنی سره یوځای سو،خو چي کله په کال ۱۹۴۵ کي پر دوو برخوږ وویشل سو نوو تر کال ۱۹۹۰ پوري دمغربی جرمنی په پارلمان کي چي دمشرقی جرمنی څومره چوکۍ وې هغه به خالي پرتې وې او موږ دکوزي پښتونخوا خلک چي افغانستان ته راځو نو په وېزه باندي راځو.

دافغانستان په اساسي قانون کي نه ډيورنډ کرښي سته،نه د کوزي پښتونخوا ذکر سته،نه دکوزي پښتونخوا د ولس ذکر سته او نه ډيورنډ نه تر اباسينه دافغانستان د خاوري ذکر شته. تر ننه پوري دافغانستان يو دولت هم په يو بين المللی فورم باندي دلوی افغانستان خبره نه ده پورته کړې.

ملګرو موږ وايو چي شمالی ويتنام او جنوبی ويتنام سره يوځای سو خو شمالی ويتنام او جنوبی ويتنام په دې وجه سره يوځای سول چي شمالی ويتنام يو کمزوری هيواد وو دخپل جدا سوي برخي جنوبی ويتنام لپاره يې ۲۱ کاله مسلح جد و جهد وکړ په دغه جد و جهد کي د امريکې صرف ۳۵۵ ميلیارډه خرچه سوې وه.

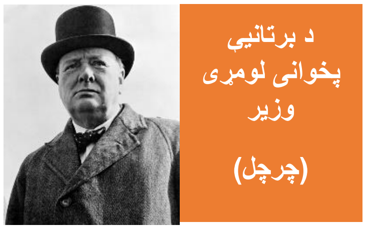

ګرانو وطنوالو چرچل د افغانانو په اړه څلور خبري کول غواړي هغه وايي چي "دافغانانو دخپل وطن سره ډېره زياته مينه ده" ؤو چي دافغانانو دخپل وطن سره ډېره زياته مينه ده،د ډيورند نه تر اباسينه پوري نيم افغانستان ها خواته پروت دی دهغه تپوس نه کوي دا اوس دافغانانو دخپل وطن سره ډېره مينه ده!؟ دويمه خبره دا کوي چي "افغانان ډېر ښه مسلمانان

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي" ؤو افغانان ډېر ښه مسلمانان دي داسلام په نوم يې تېر ۴۰ څلوېښت کالو کي خپل وطن تبا او برباد کړ،افغانان ډېر ښه مسلمانان دي. بل وايي چي "افغانان ډېر ښه تاجران دي" ؤو دافغانستان خلک ډېر ښه تاجران دي،خو قام لپاره ځان لپاره نه،چي کښېني نو چي کومه معاهده وي له شاه شجاع نه راونيسه تر ګندمک او ډيورنډه پوري او دا اوس دوه اړخيز امنيتي تړون Bilateral security agreement پوري چي کومه معاهده يې کړې،صرف دخپلو چوکيو لپاره کړې ده د ولس لپاره پې بلکل نه ده کړې. نو زه تاسو ته يوه خبره کول غواړم چي که دا ټولي معاهدې سړی دانه په دانه وګوري نو سړی حيران پاته سي چې اخر دا زموږ مشرانو څه کول؟دوی ته دا خپلي چوکۍ دومره زياتي مهمي وي چې دخپل قام،وطن يې هيڅ خيال نه دي ساتلی فقط يې دچوکۍ خيال ساتلي دي. بل دا وايي چي "دافغانستان خلک په خبرو ډېر تکړه دي" خو همت نشته،دغني خان يو شعر دی وای:

زور هسي پېغور سي چي همت ورسره مل نه سي

ورک هغه مشال سه چي تيارې وربانديي بل نسي

نو په اخر کي زه افغان ولس ته وايم چي اوس هم ناوخته نه دی او دالله جل جلا له په فضل به خپل لوی افغانستان جوړوو او اوس يې وخت راغلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمه برخه

د محکوم افغانستان یا کوزي پښتونخوا د تش په نامه قام پرسته مشرانو رول د لوی افغانستان په نه جوړېدو کي:

ملګرو په ۱۸۹۳ کي چي کله د ډیورنډ کرښه پر افغانستان ور وتپل سوه نو چي کوم خلک د افغانستان اړخ ته پاته سول هغوی د افغانستان د قانون لاندي ژوند تېرول شروع کړل خو چي د ډیورنډ نه چي کوم خلک د برتانوي هند اړخ ته پاته سول نو په هغوی پسي انګرېزانو هم چاره راواخیسته نو دهغوی د هڅ نه چي کوم ځای پرېکېدی د هغه په پرېکېدلو یې شروع وکړل.

ګرانو وطنوالو بله د قبایلو بدبختي دا وه چي کله به انګرېزانو د قبایلو کومه قبیله ایساره کړه نو نورو قبیلو به د هغه تماشه کول چي دا زموږ جنګ نه دی په دې وجه ددوی په منځ کي د وروروليٰ او اتفاق زیات کمی وو. چي کومو علاقو ته انګرېزان نشو رسېدای او هلته دهغوی لاسرسی نه وو نو هغوی ته یې علاقه ی غیر نوم کېښود،نور قبایل یې په مختلفو ایجنسیو ووېشل او هر ایجنسي ته یې خپله دارالخلافه،خپله پلازمینه وټاکله او دا ایجنسي یې په مستقیمه توګه له ډهلي سره وتړلې خو ددې ایجنسیو په خپل منځ کي به هیڅ ډول رابطې او سړکونه نه وو او د قبایلو نه ښکته دپښتنو علاقې یې پر ایجنسو او ریاستونو کي ووېشلې او دغه ډول یې د پښتنو لوی کور،د احمدشاه بابا لوی افغانستان یې ټوکر ټوکر کړې.

ګرانو وطنوالو بیا په دې ایجنسیو کي دوی ملایان او پیران په پیسو واخیستل او دغسي دې ملایانو او پیرانو د رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مسله پر یو کافر انګرېز په څو پیسو خرڅه کړه. بیا په دې قبایلو کي دوی خپل مشران وټاکل او هغوی ته یې چي کوم رشوت ورکول شروع کړل نو هغه رشوت ته یې نوم ماجب کېښود،او دا شملور پښتانه به د میاشتي په اخر کي او یا د میاشتي په اول کي په قطار کي د پولټیکل اجینټ په دفتر کي د ماجب د لفافې د ترلاسه کولو لپاره ولاړ وو او دغسي زموږ قبایل وروڼه د قومي وحدت نه جدا کړل سول.چي کله انګرېزان لګیا وو او دپښتنو د بدن نه یې ټکړې یا برخي پرېکولې نو په دغه وخت کي په اتمانزو کي دبهرام خان په کور کي یو کس پیدا سو چي دهغه نوم و عبدالغفار خان او دا دکال ۱۸۹۰ خبره ده چي کله هغه په ښه او بد پوه سو نو دهغه د تعلیم سره شوق نه وو دڅلور،پنځه سکولونو(ښوونځیو) نه اتم جوماعت پاس کړې خو نور یې تعلیم ونکړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا چي کله لږ زلمی شو نو غوښتل يې چې د خلکو خدمت وکړي نو په دغه وخت کي خلک یا د سپیانو په جنګ راټولېدل،یا د مرزانو په جنګ راټولېدل یا دچرګانو په جنګ او یا به دوی راجمع کېدل په جوماعت کي،نو په دې وخت کي باچاخان چي په دې نوم سره وروسته مشهور سو(عبدالغفار خان)هغه په جوماعت باندي ورننوتی او دملایانو سره یې خپل تعلق جوړ کړی نو په دې وخت کي هغه دیوبند ته ورسېدې او شیخ الهند محمودالعزل او عبیدالالیاس دوی سره یې هم تعلق جوړ کړې په دغه وخت کي به حاجي صیب تورنزی به په پښتنو کي دتعلیم خورولو لپاره مدرسي جوړولې او مرکز یې ورته د مردان په علاقه ګدر کي جوړ کړې وو خو په دغه مدرسو کي به د پښتو ژبي علاوه فارسی او عربی ژبه هم ښودل کېده. دمولوي فضل محمود مخفي په ذریعه د غفارخان دحاجي صیب تورنزي سره تعلق جوړ سونو غفار خان بابا هم غوښتل چي د مرسو په جوړولو کي خپل کردار اداکړي نو اتمانزو کي غفار او دهغه یو ملګری مولوی عبدالعزیز سره یو مدرسه په کال ۱۹۱۰ م کي جوړه کړه خو دوی پکښي اردو ښودل شروع کړل نو دعلاقي خلک په دوی پسي راپاڅېدل چي دا اردو پکښي له کومه ځایه راغلل نو دغسي دغه مدرسه کامیاب نسول .

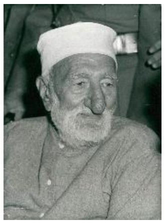

ګرانو وطنوالو وخت تېرېدې چي کال ۱۹۱۴ م راغې چي اولنی نړېوال جنګ شروع سو او ۱۹۱۹ م کال کي دا جنګ ختم سو نو دوی په هغه وخت کي پر ترکانو باندي ډېر لوی ظلمونه وکړل چي په هغه باندي په مسلمانانو کي او په خاصه توګه دهندوستان په مسلمانانو کي دانګرېزانو خلاف ډېره غصه پیداشوه نو په لکنهو کي یو ملا و چي دهغه نوم مولانا عبدالباری جان و،هغه یو فتوا ورکړه چي هندوستان یو دار الحرب دی چي ددې نه هجرت کول پکار دي نو ټولو خلکو افغانستان ته هجرت کول شروع کړل چي په هغوی کي غفار هم سره د ملګرو افغانستان ته ولاړې نو هلته د هغه ملاقات دامیر امان الله خان سره وسو نو باچاخان وايي چي امیر امان الله پښتو نه وه زده نو موږ چي به څه ویل هغه پرې پوهېده خو موږ ته به یې جواب د ترجمان په واسطه راکوې. امان الله خان دوی ته وویل چي انګرېز زما په څنګ کي د تورمار په شان پروت دی،په ارامه خوب ترې نشم کولای چې اوس مي چیچي،اوس مي چیچي نو زه په یوازې ډول د هغه مقابله نسم کولای زه تاسو ته دوه وړاندیزونه کوم:اول چي تاسي څومره پښتانه دلته هم راغلي یاست نو که تاسي فوج ته ځې نو زه تاسي ته دافغانستان په فوج کي ځانته پلټني جوړوم،که څوک نوکري کوی نو نوکري درکوم او څوک چي درس وايي نو کالجونو او یونیورسیټیو(پوهنتونونو) ته ورننوځئ،نو که دا نه غواړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو دویم وړاندیز مې دادی چې زه تاسو ته د کندز او مزار شریف؛دلته ډېري ځمکي دي زه دا تاسو د کوزي پښتونخوا پښتنو ته ورکوم او تاسي دلته خپل حکومت جوړکړئ نو دحکومت لپاره چي څه کول پکار وي نو زه ستاسو سره هغه کول غواړم، ستاسو په حکومت کي به دافغانستان حکومت هیڅ ډول مداخله نه کوي او ستاسو حکومت به بلکل خودمختاره وي او که تاسو دبهرني دولت سره تعلقات جوړول غواړی نو دافغانستان دولت به په هغه باندي هیڅ ډول اعتراض نه کوي نو باچاخان دا خبره ونه منل او د ملګرو سره واپس چارسدې ته ولاړل.

ګرانو وطنوالو په دغو ورځو کي انګرېزانو د حاجي صیب ترنګزی دنیولو پلان جوړ کړې نو هغه بونیر ته ولاړې نوهلته هم انګرېزان پسي لګېدلي وو چې ګرفتار یې کړي نو بیا دهغه ځای نه سوات او بیا مومندو ته لاړ او په سور کمر کي دېره سو او هلته یې د انګرېزانو خلاف هلي ځلي شروع کړلي.باچاخان چي واپس چارسدې ته راغلې نو دانجمن اصلاح افاغنه بنسټ کېښود چي دوی به مکتبونه جوړول او بیا همدې انجمن(اصلاح افاغنه) باچاخان ته دفخرافغان خطاب یا لقب ورکړې.

ګرانو افغانانو دانجمن اصلاح افاغنه ریس عبدالاکبر خان اکبر او جنرل سکرټر یې محمد اکبر خادم وو بیا په کال ۱۹۲۷ م کي د افغان جرګې بنیاد کېښودل سو چي په خلکو کي غلط رواجونه او دهغو استعمال بند کړي او بیا په کال ۱۹۲۹ م کي د خدایي خدمتګار بنسټ کېښودل سو چي دا به یو غیر سیاسي جماعت وي،دوی به باوردي وي او دانجمن اصلاح افاغنه او افغان جرګې حفاظت به کوي.افاغان جرګې په کال ۱۹۲۸ م کي پښتون رساله راویسته هغه ډېره مشهوره سوه او بیا امان الله په افغانستان کي دپښتون په نوم هم رساله راویسته نو په هغې باچاخان وویل چي دوی ولي زما د رسالې نوم پرې کېښود نو بیا باچاخان دخپلي رسالې نوم پښتون غږ کېښود. دخدایي خدمتګار په وجود راتلو کي دوه متضاد خبري دي،باچاخان وایي چې زه په حجره کي ناست وم چې د اتمانزو درې ځوانان راغلل چې دیوه نوم عبدالاکبر خان وو دبل سرفراز خان او دریم نوم حواب ګل وو دوی ماته وویل چې یو تنظیم جوړول غواړي نو ما ورته وویل چې لاړ شئ او ښه سوچ وکړئ او یوه میاشت وروسته راسئ نو چي کله یوه میاشت وروسته راغلل نو موږ سلا وکړل چې تنظیم خو جوړوو نو نوم به یې څه وي؟ نو باچاخان وایي چي پر مختلفو نومونو غور وشو خو زما ذهن ته دشپې یو نوم مخي ته راغلې چې هغه خدایي خدمتګار وو او دغسي ډول موږ ورته خدایي خدمتګار نوم کېښودې،خو ولی خان په خپل کتاب کي بل څه لیکي هغه وایي چي په لاهور کي دهندوستان د کانګرس دپارټۍ جلسه وه په هغې کي دافغان جرګې غړو هم ګډون کړې وو نو هغوی دکانګرس ددې جلسې نه ډېر متأثره سول نو چي کله دوی واپس راغلل نو په اتمانزو کي یې جرګه راوغوښتل او په اتمانزو کي یې دخدایي خدمتګار بنسټ کېښود نو چي اوس باچاخان سم وایي یا ولي خان سم وایي،فیصله پر تاسو ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

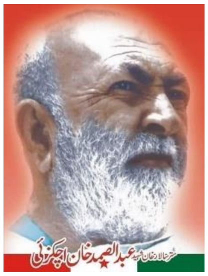

ګرانو وطنوالو په کال ۱۹۲۹ م کي عبدالصمدخان اچکزی سیاست ته راودانګل، د باچاخان او عبدالصمد خان لومړی ملاقات د ګاندي په کور کي په ډهلی کي شوی وو هر یوه په هغه پسي منډي وهلې او په ګاونډ کي به خپل وررور افغانستان ته نه ورتلل ځکه چي هغه غریب او کمزوری وو او دوی دواړو بیا د کانګرس او ګاندي دومره خدمتونه وکړل چي یوه ته به یې سرحدي ګاندي وایه او بل ته به یې دبلوچستان ګاندي وایه،ځومره ښه خبره به وای چي دخپل پلار نیکه وطن افغانستان ته یې دومره خدمت کړې وای چي یو به دسرحدي احمدشاه بابا او بل ته به دبلوچستان احمدشاه بابا په نوم باندي مشهور سوي وای خو له بده مرغه داسي ونه شوه. چي کله دباچاخان خبري دکانګرس سره شروع وې نو ده ته درې انګرېزان راغلل او ورته یې وویل چي تاسو هرڅه غواړئ موږ یې درکوو خو دکانګرس سره مه شاملېږئ،خو باچاخان دا خبره ورسره ونه منل،په کال ۱۹۳۰ کي باچاخان د کانګرس سره تړون وکړې نو دخپلي غلطی د پټولو لپاره باچاخان وایي چي موږ اول مسلم لیګ ته لاړو خو هغوی زموږ مرستي ته تیار نه وو بیا وایي چي موږ ته صاحبزاده عبدالقیوم خان خبر راولېږی چي کانګرس سره شامل سئ که نه نو انګرېزان مو وژني خو ارواښاد ډاکټر راجولي خټک وایي چي ددې دواړو خبرو هیڅ ثبوتونه نشته دا صرف دخپل غلط کار دپټولو لپاره یوه بهانه او پروپاګنډه وه.

لیکوال او څېړونکی
(ډاکټر راج ولی شاه خټک)

ګرانو وطنوالو دکانګرس د الحاق نه وروسته دوی یوه جرګه راوغوښتل چي په هغه کي یې داخبري پیش کړې یا وړاندیز کړې چي موږ د کانګرس سره الحاق وکړی او دافغان جرګې نوم دي کانګرس جرګه کېښودل سي،نو اول خو چي هلته کوم یوه کسان ناست وو نو هغوی ورته وویل چي کانګرس سره یوځای کېدل نه دي پکار او بیا هغوی وویل چې د افغان جرګې نوم بدلول نه دي پکار ځکه چي هندوان به زموږ سره دوکه وکړي او د اعتبار خلک نه دي خو باچاخان دخپلي خبري څخه نه اوښتي نو بیا ورته دغه مشرانو وویل چي ته بیا هم نه کرارېږي نو خیر دي دکانګرس جرګه ځانته جوړ کړه خو دافغان جرګه!خدای ج ته وګوره مه ورانوه!خو باچاخان دا خبره ونه منل خو هغه خپل ټول ملګري د کانګرس نه قربان کړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه میا احمدشاه، عبدالاکبرخان اکبر،خانمیر هلالي،سمندرخان سمندر،محمداکبر خادم او غلام محمد لورخوړ دباچاخان ښخه په دې خپه سول چې ته ولي له کانګرس سره ملاو(یوځای)شوې او دغه ټول وګړي چي دافغان جرګې او انجمن اصلاح افاغنه ستني د کانګرس دجرګې نه او دخدایي خدمتګارو نه ووتل . ګرانو وطنوالو محمد اکبر خادم یوه ټپه لیکلې ده،وای:

چي باچا امام زه مقتدي ومه او ګاندي امام سو ځکه ځانته نیت ترمه

دباچاخان په مشهورتیا کي دمحمداکبر خادم ډېر لوی لاس وو دوی به هرڅه لیکل خو نوم به پرې د باچاخان کوې ځکه چي باچاخان دمشرۍ ډېر زیات شوقي وو. محمداکبر خادم د عدم تشدد ډېر زیات خلاف وو نو هر کله چي محمداکبر خادم زندان ته لاړ نو هغه یې دومره وهلي،ټکولي وو چي هغه لیونی سو نو چي د زندان نه راخلاص سو نو سوات ته څه وخت لپاره لاړې نو دهغه ځای نه هغه عبدالاکبرخان اکبر ته مکتوب لیکلی دی چي هغه داسي دی:اکبرصیب!تاته ښکاره ده او خصوصاً زما پر ذهن باندي ستا پوره پوره تصرف او قبضه ده نو زما اوس همهغه ذهن دی،هغه خیال او هغه ایمان دی بدل سوې نه دی خو زه څه وکړم،ازماست کبرماست،چي څه ما کړي نو دهغي سزا ماته ملاوېږي،خیال زما په قبضه کي او لاس او ژبه مي د باچاخان لپاره چلول چي هغه مي دومره په ځان او قام کي درونډ کړ چي زما او دقام دواړو ستي یې ماتي کړې او په خپله هم ګرنګ ته پرېوت.بیا هم که دټولو اواز یو وي نو زه به دومره مایوس نه وای ځکه په اتفاق کي ډېر لوی برکت وي خو له بدبختی نه هغه خبره منځته نه راغله خو دلته بله خبره هم وه امان الله په کوزه پښتونخوا کي هم ډېر زیات مشهور وو نو کله چي هغه دتخت نه لاړې نو په کوزه پښتونخوا کي په کورونو کي به ژړاګاني وې او چي کله نادرشاه راغلې نو هغه به خلکو ته ویل چي زه کله بچه سقاو ولاړ کم نو زه به امان الله خان واپس راولم نو چي کله بچه سقاو ولاړ شو نو په کوزه پښتونخوا کي په میاشتو غرابینونه خلاصېدل او خوشالۍ وې چي زموږ بچی به اوس واپس راسي نو په دغه وخت کي د انګرېزانو یو بیان راغلې چي د صوبه سرحد پښتنو ته چي موږ خو دوی دخپل پلار نیکه وطن نه راجدا کړل دوی ته مو ډېر رشوتونه ورکړل،قسم قسم لالچونه مو ورکړل خو ددوی مخ موږ دکابل نه ډهلی ته راوانه ړوې نو چي کله خدایي خدمتګار دپښتنو مخ دکابل نه ډهلي ته راواړوې نو هغه کار کوم چي انګرېزانو نه وه کړې نو هغه باچاخان وکړې.

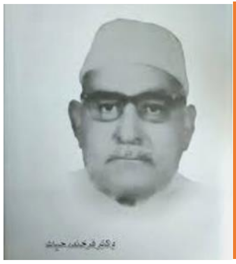

عبدالاکبر خان اکبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرانو وطنوالو ولي خان نه یوه ورځ یو چاه تپوس(پوښتنه)وکړه چې تاسو ولي دا کار وکړې؟

نو هغه په جواب کي ورته وویل چې افغانستان کمزوری وو نو ځکه دا کار موږ وکړ. یعني ورور مي کمزوری دی نو زه زورور دښمن غوره ګڼم،دا هغه ورځي وې چي اېپي فقیر قبایلو او نورو وروڼو انګرېزان ډزول هلته چي حاجی صیب تورنزي په دېره شفقدر کي پر انګرېزانو چپاوونه کول او دلته زموږ اپرېدیو وروڼو د انګرېزانو خلاف پر پېښور باندي خېټه راواچول او دلته پکښي باچاخان دعدم تشدد پالیسي راواچوله چې دا د پښتنو دیوځای کېدو خلاف لوی سازش وو او باچاخان په هغه سازش کي کامیاب سو. په هغه وخت کي په صوبه سرحد کي دانګرېزانو چې کوم مشر وو نو هغه ته به یې ویل لارډصیب،دهغه نو سټېوټ وو نو ددغه انګرېز سره چې کله د باچاخان ملاقات وسو نو سټېوټ هغه ته وویل چې په لندن کي یو ګول مس کنفرانس دی نو ګاندي به دکانګرس نماینده ګي وکړي،محمد علی به دمسلم لیګ نماینده ګي وکړي او ته به د پښتنو نماینده ګي وکړې،نو باچاخان هغه ته وویل چي نه،موږ خپل اختیار ګاندی ته ورکول غواړو نو باچاخان وایي چي کله ما سټېوټ ته انکار وکړ نو هغه هک پک حیران پاته سو نو بیا چي کله ګاندي تلې نو باچاخان ورته منتونه کول چې دپښتنو خبره هم وکړه خو د ګاندي دماغ خراب نه وو چې د پښتنو خبره یې کول هغه د ۴ څلور سوه میلیونه هندوستانیانو خبره ولي نه کول،خو لارډ صیب په دې خبره زیات حیران سو چي ده انکار وکړې ځکه هغه دا سوچ وکړې چي ده موږ کوم مقام ورکړ او ده بیا ځان مځکي ته راوغورځوې،خو تعلیم ډېر ښه شی دی چي تعلیم نه وي نو څه به ګډوډ وي . نو باچاخان چي لندن ته تللې وای نو هغه به هلته څه ویلي وای؟هغه به دا ویل چي زموږ غلط رواجونه دي په پښتنو کي موږ هغه لېري کوو،دده سره څه اجنډا نه وه دګاندي سره اجنډا وه،مسلم لیګ سره اجنډا وه،دده سره څه احنډا وه؟تاسي خو لږ د خدایي خدمتګار منشور خو وګورئ چي هغه کي څه دي؟ باچاخان خپله وایي چي زه ۱۲ کاله تعلیم یافته خلکو پسي وګرځېدم خو زما سره یو کس هم نه راپاڅېد،نو زه بیا کلیو ته بې تعلیمه خلکو پسي ولاړم او هغه راسره راپاڅېدل. باچاخان وایي چي ګاندي ماته وویل هاون فارن سکرټر او ایمر هوم سکرټر ستاسره لیدل غواړي نو ما ورته وویل چي زه انګرېزانو سره لیدل نه غواړم خو ګاندي وویل چي دا زه چي ورسره وینم نو څه چل وسو؟نو باچاخان وایي چي ما ورته وویل چي ته خو مهاګاندی یې او زه خو کمزوری سړی یم پر ښویدلي ځای پښه نه ایږدم هسي نه چې وښویږم.

ګرانو وطنوالو کله چي د خدایي خدمتګارو د کانګرس سره الحاق وسو نو موږ بیا د کانګرس ډنډه مار سولو،کانګرس چي کله په ۱۲ March ۱۹۳۰ کي د سېول نافرمانۍ اعلان په ډهلی کي وکړې نو اور پر ټکر او قصه خوانۍ باندي بلېده نو باچاخان وایي نو چي کله موږ د انګرېزانو خلاف د کانګرس سره په شاملېدو کوم پروګرامونه وکړل نو دهغې نه ي،ه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره ثابتېږي چي باچاخان يوه خبره کوي چي موږ کانګرس سره په دې وجه ملاو(يوځای)سولو چي د انګرېزانو نه ځان خلاص کړو دهغو د شر نه ځان خلاص کړو نو دلته يو سوال پيداکېږي چي په ټکر کي جنګ وو نو ايا هغه د کانګرس سره دالحاق نه مخکي وو او که وروسته وو؟په قصه خانه باندي ګولی اورېدې نو ايا هغه دکانګرس سره د الحاق نه مخکي وو که وروسته؟ د پښتنو جنازې چي د جېلونو نه راوتلې ايا هغه د کانګرس سره دالحاق نه مخکي وو که پس؟چي پښتانه به انګرېزانو بربنډول او خسيان کول به يې او بيا به يې مخونه ور تور کړل او بربنډ به يې پر خر سپاره کړل او يا به يې په کلي کي ګرځول او يا به يې د خر دپاسه بربنډ کورته لېږل،نو هغه دالحاق نه وروسته وسول او که مخکي وسول!؟ ددې هرڅه په بدل کي باچاخان خپله خاني او مشري کول،قيام الدين خادم به ويل چي باچاخان په سياست خپله لېډري او خاني ساتي.

ګرانو وطنوالو بيا دباچاخان د لارډ صيب ملاقات وو نو په ملاقات کي د نورو خبرو نه علاوه دلارډ باچاخان ته وويل چي موږ د افغانستان او روس له طرفه ډېر خطر دی نو باچاخان ورته وويل چي د افغانستان خو ماته خبره مه کوه ،ولی هغه خو تاته معلومه نه ده چي هغوی خو خپل ځان نسي ساتلای نو پر موږ به څه حمله وکړي؟ نو ګوره بريتانوي هند ته خپل ملک وايي زموږ پر سر حمله وکړي خو د افغانستان وطن ته هغه خپل وطن نه وايي چي دا دهغه د پلار نيکه وطن دې او وو. دخدايي خدمتګار او کانګرس د الحاق نه پس ګاندی باچاخان ته وويل چي د مرکزي اسمبلۍ لپاره يو کس پکار دی نو بيا په پښتنو کي بل څوک نه وو نو بيا باچاخان خپل ورور ډاکټر خان صيب ولېږې،بيا په کال ۱۹۳۷ م کي

په بريتانوي هند کي ټولټاکني کېږي په هغه کي په صوبه سرحد کي کانګرس او خدايي خدمتګار دواړه کامياب سول بيا د صوبې د وزير اعلی خبره راغله نو بيا په پښتنو کي بل څوک نه وو نو بيا يې ډاکټر خان صيب د مرکز نه راوغوښتي او هغه يې وزير اعلی کړ او ډاکټرصيب بيا خپل يو نژدې دوست قيوم خان مرکز ته ولېږې چې بيا دا هغه قيوم خان دی چي د بابړي د قصاب په نوم مشهور دی.

ملګرو د ټولټاکنو نه پس ايبټ اباد کي دهغه وخت صوبه سرحد د وزير اعلی صاحبزاده عبدالقيوم خان خلاف د عدم اعتماد د ووټ(رايو)په خاطر د صوبايي اسمبلۍ اجلاس راوغوښتل سو نو په هغه کي صاحبزاده عبدالقيوم خان يو بيانيه ورکړه چي ولی خان وايي چي زه يې پخپله وښويولم ځکه هغه دومره زبردسته اعلاميه وه چي د ولی خان نه يې هم ور و پر خطا کړې وو نو بيا ولي خبره دا کوي چي د هغه بيانيې په دوران کي هغه زموږ خدايي خدمتګار ته ګوته ونيول چي په دې هال کي داسي کسان ناست دي چي د عظيم پښتون قوم مخ يې دخپل وطن د ډهلی په لور واړوې او بيا چي صاحبزاده عبدالقيوم خان د باچاخان سره ملاو شو نو باچاخان خپله وايي چي عبدالقيوم ماته وويل چي مخکي به ډهلي پښتنو ته کتل چي پښتنو به

(c) ketabton.com: The Digital Library

کومه لاره اختیارول نو ډهلی به هغه لار اختیار کړل خو اوس ستا په وجه پښتانه ډهلی ته ګوري او د ډهلی په فیصلو پسي روان وي.

ګرانو وطنوالو چي کله ډاکترخان صیب وزیر اعلی سو نو په هغه وخت کي د صوبه سرحد ګورنر جورج کنېنګم یوه ډوډۍ کړې وه چي دا به هغه هر کال کوله نو هغه د نورو خلکو علاوه خان صیب ته هم دعوت ورکړ ځکه چي هغه د صوبې وزیر اعلی وو نو ډاکتر خان صیب ورته وویل چي زه دباچاخان صیب نه تپوس(پوښتنه) کوم نو باچاخان ورته وویل چي زه به د ګاندی نه تپوس کوم،نو تاسو سوچ وکړئ چي په یو ډوډۍ کي د شرکت لپاره هم هغوی د ګاندی نه تپوس کوي مونږ دومره ځان ښکته راغورځولی وو.

یوه ډاکټر جواهر لعل نهرو ته وویل چي باچاخان مونږ ته وایي چي د انګرېزانو سره مه ملاوېږئ نو جواهر لعل نهرو ماته وویل چي دا خو تهذیب نه ډېره پرېوتې خبره ده نو بیا ما ډاکټر خان صیب ته وویل چي ځه ملاوېږه ورسره. په دغو تولټاکنو کي په ۱۱ صوبو کي په هندوستان کي په ۸ صوبو کي کانګرس ایلیکشن(انتخابات) ګټلي وو او په قانون سازه اسمبلي کي ددوی مکمله قبضه وه،نو که په دغه قانون سازه اسمبلي کي باچاخان قانوني طور هم غوښتي وای چي مونږ ازادي غواړو نو دقانون ساز اسمبلي نه به یې قرارداد منظور کړې وای او دوی به ازادي اخیستي وای خو دوی ذهني طور غلامان وه او دوی ازادي نه غوښتل. ډاکټر خان صیب به ویل چي انګرېزان ډېر پاک او رېښتني خلک دي او ویل به یې پښتانه ډېر دروغجن خلک دي،باچاخان به ویل چي پښتانه ډېر خودغرضه او بې وصوله دي نو اوس دلته یو سوال راپیداکېږي،چي تاسو خو دغو خودغرضو،بې وصولو او

دروغجنو پښتنو مشران یې نو تاسو بیا دهغوی نه هم ډېر زیات خودغرضه،دروغجن او بې وصوله خلک یې ځکه چي تاسو خو دهغوی مشران یاست.

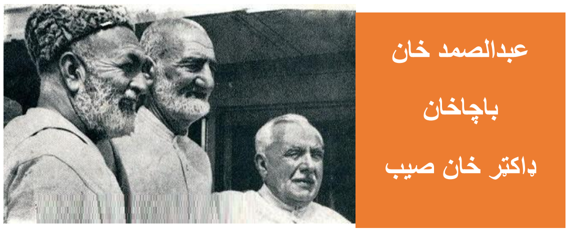

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا په کال ۱۹۳۹ ک کي دوهم عالمي(نړیوال)جنګ شروع کېږي نو کله چي هټلر انګرېزان په مخه راواخیستل او دلته مسکو ته یو څو میله پاته سول او هلته جاپان په برما قبضه ولګول نو انګرېزانو یو سوچ وکړ چي دا ټولي علاقې هسي هم زموږ. دلاسه رواني دي نو ښه به دا وي چي د اباسین نه تر ډیورنډه پوري دافغانستان چي کومي علاقې دي نو دا به موږ افغانستان ته پرېږدو چي دمستقبل(راتلونکي)لپاره مو پر افغانستان یو احسان پاتي شي نو انګرېزانو دظاهرشاه سره رابطه ونیول او دافغانستان دولت دحاجی صیب تورنزي د زوی باچاګل سره رابطه ونیول نو د پېښور یو پیر وو چې دهغه نوم وو پیرحاجی محمد امین خان،نو په دغه دوران باچاګل به دهغه په ذریعه په قبایلو کي او دپښتنو په نورو علاقو کي به د جمعې په ورځو کي دظاهرشاه خطبه ورکوله،ددې واقعې متعلق باچاخان داسي لیکي چي هرکله زه ددې واقعې نه خبر شوم نو ما ولی خان باچاګل پسي ولیږې نو ولی خان وایي چي ماته باچاګل وویل چي زه خو حیران پاته سوم او تاسي ولي ددې مخالفت کوی؟چي انګرېزان یې جوړوي خو چي لوی افغانستان جوړېږي نو تاسي په دې باندي ولي خپه یي؟نو بیا باچاخان په خپل کتاب کي څه لیکي؟ چي څه وخت موږ د انګرېزانو خلاف سیول نافرماني شروع کړه نو هغه وخت دافغانستان دولت او انګرېزانو د ملایانو په ذریعه زموږ خلاف کار شروع کړ او پروپاګنډه به یې کوله"سوچ وکړئ دې خبري ته" وای دسرحد پښتانه او دافغانستان پښتانه دا یو قوم دی او دادي دافغانستان سره ملاو سي،او بیا باچاخان لیکي چي افغانستان د ملایانو په ذریعه د صوبه سرحد په مختلفو برخو کي اشتهارونه خپرول چي دا علاقې دي د افغانستان سره شاملي سي خو دوی ته به انګرېزانو هیڅ هم نه ویل او ولی خان دغه واقعه په خپل کتاب کي ذکر کړې چي د انګرېزانو او افغانستان دا زموږ خلاف یو لوی سازش وو چي لر او بر دا یو افغان دی او دایو پښتانه دي او دوی دي سره یوځای شي. دوی ورته یو ډېر لوی سازش ویلی دي .

ګرانو وطنوالو دا هغه ورځي وې چي په دغو ورځو کي مسلم لیګ له لاسه دخدایي خدمتګارانو کسان د کورونو څخه یو بهر هم نسو وتلای نو غني خان و باچاخان ته وویل چي یاره دلته دپښتنو یو تنظیم جوړومه چي هغه ستاسو حفاظت کوي چي دا خلک هم لږ څه په ارام شي نو هغه د زلمي پښتون بنیاد کېښود نو باچاخان ورته وویل چي مشر به یې زه یم ته به نه یې،نو غنی خان ورته وویل چي ته یې مشر شه نو اوس دلته یو سوال راپیداکېږي چي زلمي پښتون مکمل د تشدد تنظیم وو او هغه په عدم تشدد عقیده نلرل او بل خو خدایي خدمتګارانو عدم تشدد باندي عقیده لرل خو باچاخان دهغه تنظیم هم مشر وو چي کوم یې په تشدد عقیده لرل او دهغه تنظیم مشر هم کوم چي یې په تشدد باندي عقیده نلرل دا اوس زیاته

د افسوس او زیاته دسوچ خبره ده نو غنی خان وایي چي تنظیم ډېر مخ په وړاندي باندي لاړ نو بیا ده ماته یوه ورځ وویل چي یاره ته جندي ته نه ځې؟ دغني خان په شاعری کي دا جندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیند ذکر ډېر زیات سوی دی،نو ده به دوه میاشتي په اوړي کي دجندي په غاړه به ده هلته خېمه لګول او هلته به ناست وو،نو ده ماته ویل چي ته نه ځې؟نو ما ویل چي بابا نه یخني ده خو هر سهار به له خوبه پاڅېده ده به ویل چي ته نه ځې،نو وای اخر کي داسي کار وشو چي زه لاړم نو یو دوه ورځي وروسته ما پسي دخدایي خدمتګار کسان راغلل او یو کس زما نه پړک وویشت چي زموږ بچي دي دولت ته وښودل چي دا دزلمي پښتون کسان دي او اوس دي زلمي پښتون مات کړ.نو غني خان ورته وایي چي زه خو دهیڅ څخه خبر نه یم زه خو دلته راغلی یم نو غنی خان وایي چي څنګه زه دلته راغلم نو ده په اخبار کي ورکړل چي زلمي پښتون ما ختم کړ.

ګرانو وطنوالو په کال ۱۹۴۶ م کي بیا ټولټاکني وسوې او بیا په صوبه سرحد کي او کانګرس کي دخدایي خدمتګارو حکومت راغلی بیا دصوبې وزیر اعلی ډاکټر خان صیب سو ځکه چي بل څوک نه وو،په پښتنو کي هرکله چي په ۱۹۴۶ سېتمبر کي هندوستان کي عبوري حکومت جوړېده نو باچاخان په چارسده کي وو ناجوړه وو نو ګاندی وایسرای ته وویل چي که باچاخان نه وي راغلی نو زه عبوري حکومت نه جوړوم بیا باچاخان پسي هغه خبر راولېږی او هغه لاړ ځکه چي په دغه وخت کي ګاندي ته د باچاخان ډېر سخت ضرورت وو. ګرانو وطنوالو هرکله چي نهر داندیا کانګرس مشر سو،صدر سو نو هغه پېښور ته راغلی وو نو هغه د خدایي خدمتګارو یو جلسې ته خطاب کاوه چي تاسي به نور باچاخان ته فخر افغان نه وایاست بلکي ده ته به په فخر هندوستان وایاست ځکه چي ده دهندوستان ډېر لوی خدمت کړې دی،نهرو دا خبره ځکه کول چي لا باچاخان ته دکانګرس ضرورت وو.

ګرانو وطنوالو چي کال ۱۹۴۷ پسي راغلی دکانګرس د لارډمونټ بټن او مسلم لیګ سره دپښتنو په سر سودا وسول چي پنجاب او بنګال راته نیم کړه او موږ به صوبه سرحد پنجاب ته پرېږدو،نو چي کله فیصله وسوه نو د کانګرس د ورکینګ کمېټي مېټینګ(مجلس) راوغوښتل سو او باچاخان هم هغه مېټینګ ته راغلی ځکه هغه د کانګرس دکمېټي غړی وو په دغه مېټېنګ کي راج ګوپالیا،ګاندی،نهرو او مولانا ابوالکلام ازاد هم وو نو چي دوی فیصله واورول نو مولانا ابوالکلام په خپل کتاب India wins freedom کي لیکي:چي دباچاخان خوله بنده پاته سول او ډېر ساعت بلکل خاموش پاته سو چي خبره تري نسوای کېدلای او بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

راپاڅېدې چې موږ مو دشرمه خولې ته واچولو او تاسو رانه ځان خلاص کړې،نو هغه خبره چې باچاخان پرې خپل ملګري په کال ۱۹۳۰ م کي غورځولي وو هغه خبره ريشتيا سول چې هندوانو ددوی سره دوکه وکړل.

ګرانو وطنوالو باچاخان وايي چي قرباني موږ ورکړلي،جايدادونه زموږ ضبط سول،کورونه زموږ وسوځېدل او دا هرڅه موږ د کانګرس لپاره وکړل،دجېلونو جنازې زموږ دخدمتګارو راوړل سولې خو کانګرس زموږ سره دوکه وکړل او زموږ ددې قربانيو هيڅ خيال يې ونکړ.خو زه دلته يوه خبره کول غواړم چې باچاخان دا خبره ټيک(سمه) نه کوي،قرباني هغوی نه دي ورکړي ځکه قرباني موږ ورکړي دي،کورونه زموږ وسوځېدل،دباچاخان د خاندان دکورنی په يو کم سلو کالو په سياسي تاريخ کې ددوی نه يو متر ځمکه لېلام سوې، ددوی دخاندان نه يو کس مړ سوی او نه ددوی کور يا حجره سوځېدلې ده،دا ټولې قرباني په وطن مينو پښتنو ورکړې او باچاخان دوی پرې صرف سياست کړې او دپښتنو په سر معاملې او سوداګانې کړي دي. ګرانو وطنوالو باچاخان به په ترخې کې جامې ونيولې،هلته به پروت وو او دلته به يې بهر پښتنو ته اشاره ورکړه چې پرې ورځئ او پښتانه به قتلېده او تبا کېدل به او چي کله باچاخان سره هندوانو دوکه وکړل نو چې څه وخت رارخصتېده نو هندوانو به ورته ويل چې څه بچو،تر اوسه مو پښتانه په انګرېزانو ډبول او اوس به مو د انګرېزانو په ناجايزه اولاد پاکستان ډبوو نو چې واپس راغلی "چې هرکله لوی افغانستان وو نو دپښتونستان د چيغي ضرورت څه وو!؟" نو دپښتنو په سترګو کې د دوړو اچولو لپاره د پښتونستان سوژه پرېښودل او مولانا ابوالکلام ازاد همدا په خپل کتاب کې دا ليکي چي دا پښتنو په سترګو کې صرف دوړې اچول وو. باچاخان وايي چي د کانګرس مشرانو په هره اهمه(مهمه) خبره زما سره مشوره کول،نو چي کله يې زموږ په سر سودا کول نو زما سره مشوره خو ډېره لويه خبره ده بلکې زه يې د هرې خبرې نه بلکل بې خبره ساتلی وم،موږ ته به انګرېزانو دا ويل چي تاسو دکانګرس سره مه يوځای کېږئ او چي تاسو څه غواړی موږ به يې دکانګرس نه زيات درکړو،خو موږ د کانګرس سره يوځای سولو او کانګرس زموږ پر سر سازش وکړی،زموږ سره يې بې وفايي وکړه او غداري يې وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرانو وطنوالو چي څه وخت پاکستان جوړ سو نو غنی خان یوه خبره وکړه چې د پښتنو کورته راغلې ازادي د تورو غرونو پناه سول.

پاکستان جوړ سو او باچاخان په ۲۳ فرورۍ کال ۱۹۴۸ کي د پاکستان د وفادارۍ قسم د پاکستان په آيين سازه اسمبلي کي پورته کړ او بیا د محمدعلی جناح کورته دهغه سلام ته ورغلۍ او پاکستان ورته په ۱۲ اګسټ کال ۱۹۴۸ کي د بابړي دشهیدانو تحفه په لاس کي ورکړه. بیا یوه ورځ افراسیاب خټک په قصه خانه کي په ي، بیانیه کي د لر او بر دیوځای کېدو خبره وکړه،نو باچاخان ورپسي خبر راولیږۍ چي اتمانزو ته ژر تر ژره ځان راورسوي نو افراسیاب وایي چي موږ ورته ورغلو او دی په کټ کي ناست وو او د خولې نه یې اوړ تویېدی چي ستا په دې وړه خوله کي دا دومره لویه ژبه چاه اچولې ده؟ ته موږ دافغانستان دپښتنو سره شاملوې؟هغه خو پخپله پاونده دي،خانه بدوش دي،بیا دوی وایي چي موږ ته یې دا هم ونه ویل چي تاسي کېنی،بیا موږ دهغه ځای نه راووتو نو بیا افراسیاب وایي چي موږ کابل ته راغلو او دا داود خان سره ملا(یوځای) سولو او داود خان ته مو دا خبره وکړل،نو داود خان وویل چي تاسو ته اوس دا پته ولګېدل چي باچاخان لوی افغانستان نه غواړي؟ بیا چي پاکستان په باچاخان باندي ډېره کېښودل نو ایله ورته هغه پاونده ورور یاد سو او په ۱۲ دسمبر کال ۱۹۶۴ کي کابل ته لاړ.بیا چي کله ناجوړه سو نو هند ته دعلاج لپاره تلې خو پاکستانی پاسپورټ یې ختم سوې وو نو دافغانستان دولت ورته وویل چي موږ درته دافغانستان پاسپورټ درکوو خو ده وویل چي زه دافغانستان پاسپورټ نه اخلم.په دغه دوران کي دپاکستان صدر یحیی خان وو نو باچاخان دهغه د ورور محمدعلی په ذریعه ډېري نژدې اړیکي وې او هغه محمدعلی د صوبه سرحد د استخباراتي ادارې مشر وو نو چي کله به ضرورت پېښېدي نو هغه به خپل مرستیال هدایت الله ارباب کابل ته رالیږي او دهغه سره دپاکستان دسفارت نه شېرزمان ورسره شو او باچاخان ته به کورته لاړل خبري به یې وسولې او هغه به واپس تلی او ریپورټ به یې ولیکي چي څه خبري کول هغوی غوښتل،خو چي کله په کال ۱۹۷۰ کي ون یونټ مات سو نو تر ټولو زیات نقصان یې پښتنو ته ورسېد،یوه حصه یې دبلوچستان سره یوځای کړه او دصوبې نوم بلوچستان کېښودل سو. اود پښتونخوا دوه ضلعې یا ولسوالۍ اټک او میاواله ي دپنجاب سره یوځای کړه بله حصه یې صوبه سرحد کړ او څلورمه حصه یې قبایل کړل،د نېپ مشرانو په دې باندي هیڅ قسم عکس العمل ونښود.نېپ یعني نېشنل عوامي پارټي،د ولی خان پارټي هغوی په دي باندي هیڅ قسم عکس العمل ونښود او په دې خبره عبدالصمدخان اڅکزی ددوی نه جدا سو.

دباچاخان په مقابل کي خان شهید یو ډېر عالم او فاضل انسان وو خو د لوی افغانستان په نه جوړېدو دواړه متفق وو یوه هم نه غوښتل چي لوی افغانستان جوړ سي. د نېشنل عوامي پارټۍ په وخت کي دپښتنو دوه مشران وو،دشمالي پښتونخوا نه باچاخان وو اود جنوبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتونخوا نه عبدالصمدخان اڅکزی وو. باچاخان د ملک نه بهر وو نو پکار خو داوه چي عبدالصمدخان اڅکزی مشر سوې وای خو هسي ونسول او ولی خان مشر سو. په کال ۱۹۷۱ کي هرکله چي په مشرقي پاکستان کي بنګالیانو بغاوت شروع کړ نو دهغه ځای څخه په هغه وخت کي دنېشنل عوامي پارټی نه چي کوم دهغه صدر وو عبدالحمید باشاني،نو هغه راغلي او ولي خان ته يې وويل چي موږ د آزادۍ جنګ شروع کوو تاسي هم د آزادۍ جنګ شروع کړی نو تاسي به هم ازاد سی او موږ به هم ازاد سو نو ولی خان ورته وايي چي دڅه ازادي؟ زما نه پښتونستان پکاردی نه مي ازادي پکار ده،زما پاکستان خوښ دی او بیا پرځای ددې چي دپښتنو تحریک يې شروع کړې وای نو هغه یحیی خان ته دعبدالحمید باشاني په سر چغلي وکړل چي هغه لګیا دي وطن ورانوي نو بندوبست يې وکړه. په کال ۱۹۷۱ کي ولی خان یو لیک داجمل خټک په لاس جیسیده ته واستوی چي یاره اوس زموږ په ملک باندي ډېر سخت وخت دي نو موږ ته پکار دي چي موږ دپاکستان مرسته وکړو او زموږ

چي کوم دقوم پرستۍ تحریکونه دي دا لږ مدغم شریک کړونو اجمل خټک وايي چي هرکله ما جی ام سید ته دا مکتوب ورکړ نو هغه وکتي او هغه دقهر نه سور سو،وای چي ولی خان په دې باغ کي بوس دي بوس،هغه وطن ازادول نه غواړي که نه نو ددې موقع لپاره خلک په سوونه کلونه انتظار کوي چي دا برابره سي دهغې نه فایده واخلي او خپل ملکونه ازاد کړي.

بیا په کال ۹۱۷۱ کي دقبایلو یوه جرګه کابل ته راغله چي په هغه وخت کي باچاخان په کابل کي وو نو باچاخان ته يې وویل چي ګوره مشرقي پاکستان کي بنګالیان راپاڅېدلي دي،هغوی بغاوت کړي دي،په مشرقي پاکستان کي پاکستان هندوستان سره جنګي محاظ کولاو (خلاص) کړې دي او مغربي پاکستان کي هم جنګي محاظ کولا دی او زموږ ډیورنډ بلکل خالي پروت دي نو موږ ته وسله راکړی چي موږ پر دې خپلي ځمکي ورسو او خپلي ځمکي ازادي کړو خو په دغه دوران کي باچاخان هغوی ته وايي چې خبردار!! پاکستان په مغربي محاظ هیڅ قسم مسله جوړه نکړۍ،بیا هغوی ولاړل ظاهرشاه ته او هغه هم همدغه جواب ورکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرانو وطنوالو پاکستان دوه ټوټې سو دافغانستان ددولت او د کوزي پښتونخوا د تش په نامه قام پرسته مشرانو له لاسه د ډیورنډ نه تر اباسین پوري پښتانه بیا دغلامۍ په ځنځیرونو کي ښکېل پاته سول،دپاکستان د ټوټه کېدو نه پس په صوبه سرحد او بلوچستان کې نېشنل عوامي پارټۍ ته حکومت ملاو سو. د ولی خان نه تپوس وسو چي دخپلي صوبې ژبه پښتو کوې که اردو؟ نو ولی خان وویل چي اردو. خو دلته بل سوال پیداکېږي چي باچاخان وایي چي دکوم قوم نه خپله ژبه،کلتور،تاریخ هېر سي،نو هغه قومونه ددنیا دسطحي نه ورک شي، خو باچاخان د ولی خان په دې فیصلې باندي مجربانه خاموشي اختیار کړې وه.چي کله پښتنو دصوبې ژبه اردو وګرځول نو دکوزي پښتونخوا ډېر ادیبان،شاعران دجرګې په شکل ارباب سکندر ته ولاړل ځکه هغه په هغه وخت کي دصوبې ګورنر وو او ورته یې وویل چي د صوبې ژبه پښتو کړئ،نو هغه ورته وویل چي پښتو ژبه دا صلاحیت نلري چي دادي تعلیمي ژبه سي نو هغوی ورته د سوات او افغانستان مثالونه ورکړل چي هلته خو ددې اهمیت سته،دا ژبه ددولت ژبه ده،په دې باندي تعلیمونه هم کېږي خو ارباب سکندر ددوی یوې خبري منلو ته هم تیار نه وو. بیآ یوه ورځ سلیم راز او قلندر مومند دعبدالاکبرخان اکبر کورته ملاقات ته ولاړل نو سلیم راز وایي چي موږ د روټۍ په غاړه ناست وو،او ارباب سکندر دا خبره عبدالاکبرخان اکبر ته وکړل وای هغه په سلګیو په ژړا سو چي موږ دا دومره قربانۍ ددې لپاره ورکړې وې چي اوس زموږ حکومت راغلې نو دوی زموږ خپلي ژبي قبلولو ته هم تیار نه دي.

ګرانو وطنوالو دلاهور یوه رساله ده"زنده ګی" دهغې ایډیټر دی،الطاف حسین قریشي،نو هغه دولی خان نه انټرویو اخیستل،نو ولی خان ورته وایي چي زما نن او سبا صرف او

صرف دپاکستان سره دی،ما کله هم دپښتونستان ذکر نه دي کړي او زما په ذهن کي پاکستان دی او صرف پاکستان! بیا قریشي ترې تپوس وکړ چي دافغانستان دپاکستان په ځمکه څه دعوه شته؟نو ولی خان ورته وایي چي افغانستان چیرته هم نه دي ویلي چي دپاکستان په ځمکه زموږ دعوه شته،صرف دا وایي چي په پاکستان کي دي دپښتنو سره دجمهوریت مطابق ښه سلوک وکړای شي. بیا یو بله رساله ده چي ټان دهغې نوم وو دهغې او دهغې داسیسټینټ (مرستیال) ایډیټر نوم وو اختر کشمېری. نو هغه د ولی خان سره انټرویو کوي،د ولی خان نه تپوس کوي چي له پاکستان او پنجاب متعلق(اړوند) دي څه خیال دی؟ نو هغه ورته څه وایي؟ ولی خان وایي چي پاکستان زموږ لپاره یو ناقابل وحدت دي، موږ پنجابیانو ته وایو چي تاسو زموږ مشر ورور یي خو هغوی وایي نه یې،تاسو زما دښمن یې،زه ورته وایم چي موږ مسلمانان یو خو دوی راته وایي چي نه،تاسو د هندو کانګرس اجنټان یې،موږ ورته وایو چي دا زموږ وطن دي او موږ ستاسو ورونه یو خو دوی وایي چي نه،تاسو دافغانستان ملګري یي او دوی موږ ته غداران وایي،خو که موږ په کانو هم وولي خو ددې هرڅه باوجود زموږ دپاکستان سره دومره مینه ده چي دا ټولي خبري موږ دخپل وطن لپاره پرځان برداشت کوو،پاکستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ دي او موږ دپاکستان يو،دپاکستان دسالميت او حفاظت لپاره موږ هر قسم قربانۍ ته تيار يو او ددې عظيم ملک لپاره موږ هر يو نيغ پر خپل سينه زغملای سو او برداشت کولای سو. نو زه اوس دلته يو تپوس کول غواړم او يوه پوښتنه کول غواړم،چي پښتنو!غيرت يو شي کنه؟! دا خو هم يو شي چي هغوی دي نه پرېږدي چي ورک شه زما نه او بيا هم وايي چي پاکستان زما وطن دی!! هغه پښتو او غيرت چيرته لاړ!؟! اې غلامانو!. گرانو وطنوالو دپښتونستان په باره کي ترې بيا سوال وسو،نو ولی خان ورته وايي چي د پاکستان دجوړېدو نه پس که چاه دا خبره ثابته کړه چي ما دپښتونستان نوم هم اخيستی دی! نو ما دي په گوليو ولي،دپاکستان دجوړېدو نه پس موږ خو افغانستان سره شاملېدل نه غوښتل او هندوستان خو هلته پاته سو نو موږ به خامخا دپاکستان سره شاملېدلو،ددې نه علاوه دپښتونستان خبره خو اول مسلم ليگ زموږ خلاف استعمال کړه او بيا د افغانسان شرارت وو چي هغوی سره دخپل ولس ددوکه کولو لپاره بل څه نه وو نو دپښتونستان خبره يې اوچته کړه،موږ پښتونستان موښتونستان نه منو موږ صرف پاکستان پېژنو،ددې علاوه خلک دطاقتور دښمن په تلاش کي وي ځوک دا هم نه غواړي چي دکمزورو خلکو سره ولاړ سي،دپاکستان په مقابله کي افغانستان ډېر زيات کمزوری دی نو موږ دومره بې وقوف نه يو چي دپاکستان نه جدا شو او د افغانستان سره يوځای سو او نه دومره بې وقوف يو چي دپاکستان نه جدا سو او ځانته ديو جلا رياست د جوړولو خوبونه ووينوواو که موږ پاکستان نه غوښتی نو چي کله زموږ په صوبه کي ماته اختيار راکړل سو چي خپلي صوبې ژبه پښتو کوي که اردو؟ نو ما وويل چي نه،اردو! ځکه اردو زموږ د وطن پاکستان ژبه ده. گرانو وطنوالو بيا ورته ولی خان وايي چي موږ د

پاکستان سره محبت دی "او دا ډېره اهمه خبره ده" دپاکستان دسرحداتو سره مو محبت دی،" يعني ډيورنډ سره لا ددوی محبت دی " ددوی داساسي نظريې سره زموږ محبت دی.

بيا ترې اختر کشمېری تپوس کوي چي دافغانستان نه دا کوم مهاجر راغلي دي،ددې متعلق دي څه خيال دی؟ نو دی ورته وايي:مهاجر دي،راغلي دي،دوی صوبه سرحد کي ژوند کوي او دپاکستان مېلمانه دي ځکه صوبه سرحد هم دپاکستان حصه ده،خو چي دوی دلته اوسي نو پکار ده چي ددوی حيثيت دي دمهاجرينو سي؛خو که دوی هم چيرته پاکستان ته څه مسله جوړه کړه! نو ولی خان به اولنی کس وي چي دپاکستان دپاره به ددوی مقابلې ته سينه وهي او ددوی مقابلې ته به ولاړ وي دا زما د پاکستان دولس سره وعده ده.

گرانو وطنوالو!بيا ترې دا تپوس کوي چي ستاسو دپاکستان دفوج متعلق څه خيال دی؟نو ولی خان ورته وايي چي دپاکستان فوج زموږ عزت دی،دا زموږ ناموس دی،دوی زموږ وروڼه بهايي گان دي،زموږ دوطن حفاظت کوي. "نو دا دده هغه وروڼه بهايي گان دي چي موږ ته يې په بابړه کي کورونو ته ۶۰۰ شپږ سوه جنازې راولېږلې،دا دده هغه وروڼه بهايگان دي چي ۳ درې ميليونه بنگاليان يې په خپلو وينو کي ولمبول دا دده هغه بايگان وروڼه دي چي ۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه دبنګال ښځي يې وشرمولې او دا دده هغه ورونه او بهايي ګان دي چي زموږ ۸۰ اتيا زره قبايل ورونه يې په وينو کي ولمبول او دا دده هغه ورونه دي هغه بهايګان دي چي زموږ دافغانستان ددوه ميلونه خلکو جنازې زموږ کورونو ته راوړې"

ګرانو وطنوالو يحيی خان داقتدار نه پس د ولی خان او باچاخان صفتونه کول او ضياءالحق چي کله اقتدار ته راغلې نو دولی خان په صفتونو نه مړېدی او ولی خان په وازکومي دضياءالحق د مارشالا مرسته کوله نو ضياءالحق ولي خان ته ويلي وو چي دپاکستان وزير اعظم سه. اعجازالحق دضياءالحق زوی دی نو هغه وايي يوه ورځ زه دپلار سره ناست وم او ولی خان راغلی او چي څنګه راننوتی نو زما د پلار پر پښو باندي پرېوتی "دا ددې خلکو غيرت،دا ددې خلکو پت او دا ددې خلکو پښتونولي ده " . ښه نو ګرانو هيوادوالو باچاخان لوی افغانستان نه غواړي،ولی خان،اسفنديارخان او ايمل ولی دپاکستان لپاره په افغانستان پسي ټوپک راخلي،محمودخان اچکزي ته دپاکستان له غمه خوب نه ورځي،چي د نوازشريف سره په مری کي ولاړ وو نو وايي موږ به تر قيامته دپاکستان سره يو. په لندن کي بي بی سی ته انټرويو ورکول نو ورته وايي چي موږ به ګيا خورو،واښه به خورو،موږ وايو چي دپاکستان د آی ايس آی اوزموږ فوج دي ددنيا ترټولو طاقتوره فوج جوړ سي. نو اوس ګرانو وطنوالو تاسو په خپله سوچ وکړئ چي لوی افغانستان دچاه دلاسه جوړ نسو؟هم په لر او هم په بر کي.

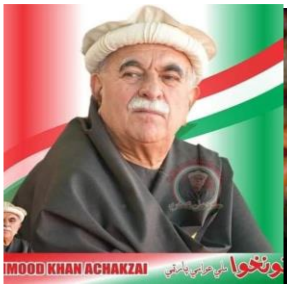

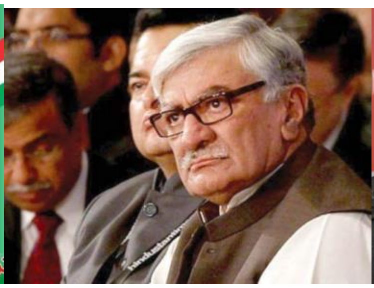

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان

پښتون،پختون،پشتون

څنګه چي دا موضوع يو تاريخي مسله ده نوپکار ده چي دې ته موږ د تاريخ په رڼا کي وګورو.

د پښتون قام د اصل،نسب مسئله نه خو څه مذهبي مسئله ده چې په مذهبي نقطه ی نظر سره يې څېړنه وسي او نه داخه سياسي مسئله ده چې خامخا ددې د سياست او يوې خاصي پاليسی په نقطه نګاه سره موږمعلوم کړای سي . ټول پښتون قام دخدای ج په فضل مسلمان دي او دا دپښتون قام يو امتيازي صفت دي چې پښتون به هرو مرو مسلمان وي.

د پښتنو په باره کي چې څوک وايي دوی بني اسرا ئيل دي او څوک وايي چې دوی ارين دي نو که دوی څوک هم دي نو ايا دوی د يهودو او يا د ارياو قومونو سره په دولت،علميت او تجارت کي مقابله کولای سي؟ بلکل يې نسي کولای،ځکه چې زما نيم وجود د ډيورنډه څخه تر آباسينه هاخوا پروت دي او نيم وجود مې په ازاد افغانستان کې پروت دي نوپه يو لاس او يوه پښه زه د ترقی په لاره له دنيا سره دسيال په ځای نسم دربډای ځکه چې دچا يو لاس او پښه نه وي نو هغه ته معزوره ويلای سو نو د لر او بر دې جدايي افغانستان معزور کړې او دا معزوريت هغه وخت ختمېدای سي چي لر او بر يوځای سي او لوی افغانستان جوړ سي .

نو ګرانو وطنوالو اول خوراځئ چې دا خپل دړي وړي پښتون قام رايوځای کړو او خپل وطن د ترقی په لار روان کړو نو بيا به په موږ پسي خلک منډې وهي چې پشتانه زموږ قوم دي خو موږ به ورته وايو چې نه پښتون د پښتون قام دپښتون قوم دي.

ګرانو وطنوالو دپښتون قام داصل،نسل مسئله ښځي يو تاريخي او تحقيقي مسله ده نو پکار ده چې په دې مسئله دتاريخ او تحقيق په رڼا کې کار وسي . پښتون قام يو غيور قام دي دپښتون قام هرفرد د غير پښتون په مقابله کې ځان په فرد ګڼي ، دپښتون معنا ده شريف،اصيل او د ښواخلاقو خاوند.

پښتون يو شجاع قوم دي اود مذهب سره ډېره زياته مينه لري ، پښتون قام د ۱۴۰۰ کاله قبل المسيح نه اګاهو داباسين نه تر امو پوري دپښتون په نامه او په خپله ځمکه موجود دي . د ويدي او اوستای زمانې نه پس د يوناني مؤرخ هيرودودتس په ليکنو کې موږ په واضح ډول لېدلای سو دپښتون ذکر لېدلای سو ددې مؤرخ په ليکنو د پښتون نوم او ددوی دوطن نامه ځوځو ځلي راغلې ده ،دهيرودودتس نه ديونان يو بل مؤرخ دي چي دهغه نوم دې بطلېموس

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه هم دپښتنو د وطن ذکر کړي دي ،نوخبره داده چې پښتون هغه قام دي چې په اول ځل يې ذکر په ريګوېدا کې د پکتا او پکت په نامه باندې سوې دي بيا وروسته دا قام دباختر داستوګني په وجه په بخدي مشهور سوي دي اوپه اوستا کې د بختی په نامه باندې ذکر سوي دي اود بلخ ښار هم ددوی په نامه شهرت موندلی دي .

ګرانو وطنوالو،وروسته بيا د هخامنشي دور د ۵۰۰سوه قبل المسيح په شاوخوا کې ديوناني مؤرخينو لخوا دا خلک د پکتويس،پکتوان او ددوی ملک،ددوی هېواد د پکتيکا،پکتيکې او پکتين په نامه باندي ياد سوي دي دغه ټول الفاظ د اوسني لفظونو پښتون اوپښتونخوا سره مطابقت لري،پدې ډول يو بل تاريخپوه پروفېسور لاسن د هيرودېټس پکتويس او د اوسنی زمانې د لفظ پښتون نوم ترمنځ مطابقت تسليم کړو او وروسته بيا يوبل تاريخپوه ټرومپ او ګرېورسن دغه مطابقت ومنې نودغسې دې نظريې ته دحقيقت جامه ورواغوسته .

ګرانو وطنوالو اوس چې موږ افغانستان کې کوم خلک اوسو ټول افغان ورونه نودافغان نامه دپښتون قام تاريخي او قامي نامه نده بلکې دا نوم ددې خلکو لپاره داسلامي دورې په اغاز يا شروع کې اول عربو او ورپسې ايراني مؤرخينو استعمال کړې ده او ددې لفظ نه دهغوی مراد يو خاصه قبيله وه چې هغې ته پښتانه ويلای سي وروسته هنديانو او ايرانيانو لخوا دا لفظ په عمومي ډول دټولو پښتنو لپاره استعمال سو او هغه ټول خلک دافغان په نامه مشهور سول کوم چې دپښتنو په علاقه يا سيمه کې استوګن وو خو که دهغوی ژبه پښتو وه اوکه بله او يا نسلاً هغوی پښتانه وو او که غير پښتانه خوهغوی ټول د يو افغان په نوم باندې مشهور سول ،ځکه چې افغان د پښتنو يو ملي نوم دي نه چې قامي او تاريخي ،نو پدې بنا غواړم په تاريخ کې دافغان په نوم به لږه رڼا واچوو.

ګرانو وطنوالو ترکومه حده چې معلومه سوې ده دافغان کلمه دلفظ اوغان نه وتلې دي چې په اسلامي دوره کې دمؤرخينو لخوا د پښتنو لپاره استعمال سويدي ، چوناتي ابونصرمحمد عبدالجبار العدبي په تاريخ يميني کې په واضح ډول دا ليکي چې دافغان لفظ د اوغان نه وتلي دي په اسلامي مؤرخينو کې ابوريحان البېروني ،فردوسي،طوسي،ابوالفضل بيهقي،منهاج السراج او داسي نورو مؤرخينو دافغان نامه بيا بيا دپښتنو لپاره ياده کړې ده سره له دې چې په اتمه هجري سدۍ کي دامؤرخين هم وو چې همهغه قديمي لفظ افغان يې استعمال کړې دي لکه په ظفرنامه کې ملفوظات تېموري او مطلع السعدين کې .

دمسټر بېلو په خيال کې دافغان لفظ اوغان يو زوړ او پخوانی نوم دي او دا لفظ وروسته افغان شويدي .

د لفظ افغان په باب کې دقاموس عالم ښاغلي مصنف شمس الدين ثاني داسي وايي افغان يو ډېر پخوانی قام دي اوپه پښتو ژبه خبري کوي اودا نوم نوی نوم ندی بلکي ډېر پخوانی نوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي او دمؤرخينو پلار هېرودېدتس چې په کومه موقعه دهندوکش داستوګنوذکر کړې دي نودافغان نوم پکې ذکر شويدي.

ګرانو وطنوالو په اسلامي دوره کې دافغان نوم په اول وارپه حدودالعالم من المشرق المغرب په ۹۲۸ عيسوي کې دپېښور په بيان کې داسي ليکل سوي دي : پيښور يوداسي ځای دي چې دهغې ځای باچا ځان دمسلمانانو په شان ښکاره کوي او له ډېرشو څخه زياتي ښځي لري چې په هغوي کې څه مسلماناني دي،څه افغاناني دي او څه پکښې هندواني دي پدې عبارت کي دمسلمانانو او هندوانو نه بېل ځانته دافغانانو ذکر کول ددې قياس مرسته کوي چې ددې علاقې پښتنو لا ترڅلرمي سدئ هجري تراخره هم په عمومي ډول اسلام نه وو قبول کړې ددې نه پس تر اتمې سدئ هجری پوري اسلامي مؤرخينو لکه ابن بطوطه او په دې پسي فرشتې او نورو دافغان نامه بيا بيا استعمال کړې ده .

په ارمني ژبه کې د اوغان يا اغوان لفظ دهغه خلکو لپاره استعمال سوي دي چې په غرونو کې ژوند تېروي .

ګرانو وطنوالو هيرودودتس چې کله د داريوش د صوبو ذکر کوي په ديارلسمه صوبه د پکتويس يعني پښتنواو ارمنيانو ذکر هم کوي نوله دې څخه دا معلومېږي چې پښتانه او ارمنيان په يو صوبه کې اوسېدل او په خپلو کې ګاونډيان وو .

په هرحال دافغانانو نامه به ورځ په ورځ خپرېدله او نفوذ يې موندې .څنګه چې دانامه دومره عامه سوه چې البېروني هم چې له اباسين نه په قبله تر کابل پوري په ټوله غره يې علاقه کې دپښتنو قبايلو ذکر د افغان په نامه باندې کړي دي اودا خلک يې د سرکښ او سرتېرو په لفظونو باندې يادکړي دي . دافغان لفظ دشاه عباس اعظم صفوي په زمانه کې د ابدالي قبيلې لپاره په عموميت سره ياد سوي دي وروسته پدې نامه غلجي قبايل ياد سويدي بيا په يوولسمه،دوولسمه سده هجري کي دافغانستان دټولو قبايلو لپاره ددې لفظ ويل شروع سول دالفظ افغاني،هندي او ايراني ليکوالو په خپلو اثارو او تأليفاتو کې په وسيعه معنا او کثرت سره ياد کړي دي. ابوالفضل او خان جهان لودي دافغان دټولو پښتنو قبايلو لپاره استعمال کړي دي .

ګرانو وطنوالو د اوومي هجري سده په ابتدا کې يعني په کال ۶۱۸ مه هجري کې شايد په اول وار دافغانستان نامه دپښتنو د مسکن په ډول په تاريخ هرات کې سيسي هروي ذکر کړې ده ددې نه پس عبدالرزاق په مطلع السعدين کې هم دافغانستان ذکر کړي دي اود افغنستان نه يې مراد دپښتنو مسکن دي پدې ډول بابر هم په کال ۱۵۰۴ کې د کابل دفتح کولو نه پس دکابل دحالاتو په ترڅ کي د پښتنو ژبه يې دافغاني په نامه او دپښتنو علاقه يې دافغانستان په نامه ياده کړې ده ددې علاوه بابر په خپلو مهماتو کې ټول پښتانه قبايل د افغان په نامه ياد

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړیدي پدې ترتیب د زمانې په تیرېدو سره دافغان نامه دقبیلې یا قبیلو نه تېره سوه او په لسمه او یوولسمه سده هجری کې ددې هېواد دټولو استوګنو داصلي نوم پښتون پر ځای یو ملي نوم وګرځېدي او هم پدې ډول دوخت په تېرېدو سره په دیارلسمه سده هجری کې دافغانستان نامه یوازي دپښتنو دمسکن نامه نه بلکي د ټول هېواد نامه سوه اود پخواني زوړ نوم خراسان ځای یې ونیوې او دبهرنیو ملکونو سره په خط او کتابت کې ددې هېواد نامه دخراسان پر ځای افغانستان لیکل شروع سوه .

ځرنګه چې لارډ اکلنډ په خپل یو ځوابي خط کې چې شاشجاع ته یې په کال ۱۸۳۸ م کې لیکلی وو دافغانستان لس دمملکت په ډول دپخواني خراسان پرځای دوه ځایه لیکل سویدي . همداراز په دیارلسمه سده هجري کې دافغانستان دټولو قبایلو لپاره هغه که پښتانه وو که غیر پښتانه دافغان نوم ویل شروع سو او ددوی داوسېدلو علاقه دافغانستان په نامه مشهوره سوه اوددې علاقې پخوانی نوم خراسان داستعمال نه مکمل ووتي.

ګرانو وطنوالو افغان دپښتنو تاریخي او قامي نوم ندي بلکې ملي نوم یې دي بل طرف ته اوس ځیني کسان دخراسان خراسان خبره کوي زه هغوی ته دا وایم چې موږ به بیا تاسي دیارلسمې هجرې ته بوزې نوګوري یاد ساتې چې بیا به ستاسو هیڅ پته هم نه وي چې تاسي څوک واست اود کوم ځای نه راغلي یاست بیا درپدر خاوري په سر ګرځي اود سر دپټولو ځای به هم نه وي زه داباسین نه ترامو پوري د ۵۰۰۰ کالو راهیسي په خپله ځمکه پروت یم او نور قومونه چې هغه په دې ځمکه زموږ سره مېشته دي که هغه پښتانه دي او که غیر پښتانه دي زه خپل ورونه،خپل خویندي او خپل بچي ګڼم خود خراسان په باره کي داخبره دولس خبره نده بلکي دا دیو څو جاسوسانو خبرې دي چې دبل چاه په اجنډا کارکوي او ددوښمن پروژه مخ په وړاندي وړي ږ

عام ولس موږ ټول سره ورونه او خویندي یو او په شریکه سره د وروروولۍ ژوند تېروو بلکې زه خو یوڅو تاریخي حوالې ورکول غواړم هرکله چې دایران باچا نادرشاه دخپل فوج سردارانو مړ کړ نو احمدشاه بابا پښتنو سردارانو ته وویل چې ددې سردارانو نه د نادرشاه بدل اخیستل غواړي نو ټول پښتانه ورسره ودرېدل او دلته ازبک هم داحمدشاه بابا په مرسته کي ودرېدل نو بیا چې کله احمدشاه بابا باچا سو نوهغه دپښتنو ټولي علاقې یودبل سره ګنډل یا یوځای کول غوښتل نو اول پر غزني وروخوت دهغه ځای ګورنر لږڅه مقابله وکړه خوبیا یې لاسونه اوچت کړل تسلیم سو نو بیا دکابل ګورنر ته احمدشاه بابا خبر ورکړ چې کابل حواله یا تسلېم کړه که نه نو جنګ ته تیار شه نود کابل ګورنر ناصر خان وو چې د مغلو په لاس ناست وو نو ناصر وویل چې جنګ کوم کله چې د جنګ اعلان وسو نود ناصر خان په پوځ کي هزاره او ازبک هم وو نو هغوی د ناصرخان نه تپوس یا پوښتنه وکړه چې له چاه سره جنګ دي نو هغه وویل چې احمدشاه راروان دي نو دوی چې دا اوس زموږ ملي مسئله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده او موږ داحمدشاه سره جنګ کول نه غواړو اود ناصر له فوج نه جدا سول بیا چي کله دانګریزانو او افغانانو داول جنګ نه پس دوست محمد خان بخارا ته لاړ نوبیا چي کله واپس بیرته راتلي نو ازبکو ته ورغلي او هغوی ورسره راپاڅېدل او په سمنګان کي يې انګرېزانو ته ماته ورکړه په دغه وخت کس چي د تاجکو مشر و او نوم يې خواجه وو هغه هم دانګرېزانو خلاف راپاڅېدي نو په دغه وخت کي نه څوک پښتون و،نه څوک تاجک و،نه څوک ازبک و،نه څوک هزاره و بلکي ټول یو افغان وو خو اخر اوس دخراسان خبره ولې را اوچته سوه ځکه چي په کال ۲۰۱۹ م کي دلوی افغانستان لمر پر راختو دي او دپاکستان او ایران سره دپښتنو دستر عظیم طاقت دمینځته راتلو وېره پیداسوې ده چي بیا به افغانستان کله د لاهور او کله دمشهد دروازې به ډبوي او داخلک له طالبانو سره دسولي خبري په دې وجه ردوي چي ددې قسم خلکو دوکانداري ختمیږي او موږ د ګام ملګري له طالبانو سره دسولي مکمله مرسته کوو ځکه هغه هم ددې وطن بچي دي او رادي سي اودخپل ګران وطن په جوړولو کي دي خپل کردار اداکړي .

نو زما ګرانو ورونو،خویندو او بچو بېدار سئ او دا قسم خلک ولس ته افشاه کړې .

پښتون قوم دا نوم ډېر پخوانی نوم دي دانوم د نن نه ۲۵۰۰ کاله اګاهو هیرودېتس او نورو ایراني مؤرخینو په خپلو اثارو کي دخپلي لهجې مطابق دپکتویس،پکتوان،او پکتین په نومونو یاد کړي دي او ددوی داستوګنې ځای د پکتیکا،پکتیکې،او د پکتیا په الفاظو یاد کړي دي چي ددې الفاظو مطابقت دپښتنو او پختیخا یا پښتونخوا سره منل سوي حقیقت دي خو اوس دلته یو دوه نومونه نور راغلل قوم او ملت نوراځئ چي په دې لږ بحث وکړو

قام یا قوم: د وګړو هغه ډلو ته وایي چي په هغوي کي څه داسي خصلتونه،خویونه او خصوصیات موجود وي چي هغه دهغوی په مشرانو او اولاد کي هم دمېراث په شکل منتقل سوي وي .

ملت: اود ملت اطلاق د وګړو په داسي ډلو کیږي چي هغوی اکثر دمختلفو قامونو وي په یوه هېواد کي اود یو نظام او ضابطې لاندې ژوند کوي او په فایده او نقصان کي سره شریک وي .

خو اوس دلته دپښتون په باره کي درې نومونه مینځته راغلي دي چي یو پښتون چي په ښ لیکل کیږي او بل پختون چي په په خ لیکل کیږي او بل پشتون چي په ش لیکل کیږي خو په دې باندي دبحث نه مخکي زه دلته دتاریخ په ابزارو خبري کول غواړم :هغه زمانه چي کومه د رسم الخط دایجاد نه اګاهو په انسان تېره سوې ده نو هغه د عصر قبل التاریخ په نامه یادیږي اود رسم الخط دایجاد نه را په ایسته یا وروسته زمانه دي ته تاریخي عصر ویلای سي دقبل التاریخ او تاریخي دور دبیلتون کرښه ۳۵۰۰ کاله قبل المسید ګڼلای سي خو قبل التاریخ دوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

عموماً په دوه حصو کې وېشلای سو یعنې احدي حجر یا ډبري زمانه او احدي برنجي یا برونز زمانه . داحدي حاجري اندازه پنځه لکه کاله ده دحجر په زمانه کې به خلکو الات او ابزار د کاڼي یا ډبري نه جوړول په هغې به یې کار هم کوې او هر قسم فایدې به یې هم ترې اخیستې نوپدې وجه دېته د حجر یا دکاڼي زمانه هم ویلای سو ددې نه پس یا وروسته د انسان په ژوند کې بله انقلابي واقعه وسول چې په هغه کې دوی معدنیات یا کانونه وموندل چې په هغه کې دوی تنبه هم وموندل نوبیادوی د تنبې نه الات او ابزار جوړول شروع کړل نوله دې امله دې زمانې برنجي یا دبرونزو زمانه ویلای سو .

ددې نه وروسته چې بني آدم نوره ترقي وکړه نو دوی اوسپنه هم وپېژندل د اوسپنې دریافت یا پیداکېدل دانسان په ژوند کې په انقلابي ډول اهمیت وموندې ددې زمانې له اغز یا شروع سره دانساني تهذیب هغه دور شروع سو چې هغې ته تر ننه پوري موږ دخپل مفهوم مطابق تهذیب وایو ددغه وخت نه لوی لوی ښارونه اباد سول ،حکومتونه قایم سول،قوانین تیار سول ،خلک په مختلفو تپو کې ووېشل سول غرض دیو منظم او مصروف ژوند اغازوسو یا شروع وسول .

ګرانو وطنوالو کله چې انسان دتهذیب او تمدن په دایره کې قدم کېښود او دترقی په لاره روان سو نو تګ راتګ ،حمل و نقل،تجارتي او اقتصادي ضروریاتو مختلف قامونه په خپل منځ کې په ګډون مجبور کړل او دغسې دمختلفو قامونو په یو بل د غلبې جذبات راوپارېدل او په یو بل د حملو سلسله راشروع سول نو ددې جنګونو په نتیجه کې خامخا ددوی د نسلونو هم د یو بل سره مخلوط وسو ددې اصولو په رڼا کې ،څنګه چې د پښتنو علاقه هم د تاریخ په مختلفو دورونو کې د مختلفو حمله ورو قامونو دجګړو میدان پاته سوې دي او دمختلفو قامونو سره د پښتنو یو ژور تعلق هم پاته سوې دي نو پدې وجه به د پښتنو په ژوند کړو وړو او د ژبې په لهجه خامخا څه ناڅه اثر پاته سوې وي اوس دلته نور تاریخي روایتونه هم دي چې کوم خلک په یو ځای حمله وکړي او هغه ځای فتحه کړي او یا هغه ځای ته څه مهاجر هجرت وکړي نوکه ددوی تعداد د ملکي خلکو نه زیات وي نو بیا هغه ملکي خلک د فاتحو قومونو یا دمهاجرو ژبه او کلتور خپل کړي خو که ددوی تعداد د ملکي خلکو نه کم وي نو بیا دغه فاتح قومونه یا مهاجر د ملکي خلکو ژبه او کلتور خپلوي او که چېري داسې ونشي نو دابه یو غیر فطري اوغیرطبیعي عمل وي لکه مثال به د پاکستان واخلو چې پاکستان ته په کال ۱۹۴۷ م کې د درو نه تر پنځو فیصده مهاجر دهندوستان نه پاکستان ته راوتښتېدل او دخپل او نېکه وطن هندوستان سره یې غداري وکړه او تراوسه پوري په پاکستان کې په کراچی او حیدراباد کې د مهاجرو په نومونو یادېږي،نوپکار داوه چې دوی د ملکي خلکو ژبه او کلتور خپل کړې وای خو دوی خپله ژبه اردو او کلتور د پاکستان په ټولو قومونو باندې وروتپې نو نتیجه یې داسوه چې پاکستان په څلرویشت ۲۴ کاله کې تجزیه سو او د نیم نه زیات پاکستان نه بنګله

(c) ketabton.com: The Digital Library

دېش جوړ سو او اوس پسې پښتنو او بلوچو بدې یا لستونې راکښلې یا رغړولې دي او په ۲۰۱۹ م کال کې به پاکستان د تاریخ حصه جوړه سي او د آمو نه تر آباسینه پوري پښتانه به د خپل پلار،نیکه وطن لوی افغانستان وارثان سي انشاءالله نو اوس به راسو خپلې موضوع ته چې پښتون په درې طریقو لېکلای سو نو اوس پشتون چې په ش لیکل سوې دې دا نوم د ناروې د (اوسلو)پوهنتون یو محقق ډاکټر مارتین سیټن ویلې دې او د کیمبریج پوهنتون ډاکټر ببلي هم ددې خیال مرسته کوي خو بیا ښاغلی کېرو ددوی ددې خبرې سره اتفاق نلري بیا چې کله شلمه سده عیسوي کې په هندوستان کې د ازادئ تحریکونه شروع سول نو دهغه ځای خلکو به د پښتون لپاره به د خ لفظ استعمالوه ځکه چې په اردو ژبه کي د ښ لفظ نسته نو دوی چې به کله پښتون لیکه نو د خ په لفظ (پختون) به یې لېکه خو بهادرشاه ظفر کاکاخېل د خپلو ۳۵ کالو د تحقیق او تاریخي حوالو پر بنیاد دا خبره کوي: چې که پښتون که په ش لېکل سوې دي یا په خ لېکل سوې دې دا هم هغه نومونه دي چې کوم د پښتون لپاره استعمالېږي پدې کې هیڅ فرق نسته خو دپښتون اصلي همهغه دې کوم چې په ښ سره لېکل سوې دي .

تل دې وي زموږ د پلار او نیکه وطن

له آمو نه تر آباسینه

لوی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورمه برخه

د پښتنو او بلوڅو ورونو ورورولي

ګرانو وطنوالو څومره چې د پښتنو او بلوچو خبره ده چې پښتانه یو لرغونی تاریخ لري نو داسي زموږ بلوچان ورونه هم د لرغوني تاریخ مالکان دي ،خو که موږ د لرعوني تاریخ په اوږدو کې وګورو نو پښتانه او بلوچان همیشه په زرګونه کلونه د یو بل په څنګ کې د ورونو په شان سره پاته سوي دي. دوی ښې او بدې ورځې په شریکه سره تیرې کړې دي او همیشه يې یو د بل ملاتړ کړې دي زه به ډېر لیري نه ځم اود کال 1747 م نه به يې راونیسم چې کله د ایران پادشاه نادرشاه افشار مړ سو او د پوځ هغه برخه چې په پښتنو مشتمله وه نو د هغوی لس سرداران وو نو هغوی فیصله وکړه چې موږ ځو کندهار ته او موږ ته پکار ده چې هلته موږ ځانته د خپل هیواد بنیاد کیږدو زه په هغه کې په تفصیل سره نه ځم خو چې د شیرسرخ بابا په مزار کې د پښتنو جرګه کېدله نو په هغې کې د پښتنو د مشرانو علاوه یوه بله قبیله هم وه چې د هغې نرم بلوچ قبیله او په هغه وخت کې د هغوی مشر نصیرخان نوري وو او هغه هم په دې جرګه کې شامل وو او چې کله صابرشاه د احمدشاه بابا نوم د افغانستان د باچاهی لپاره وړاندي کړ نو نصیرخان نوري د هغه ښه په کلکه ملاتړ وکړ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرانو وطنوالو چې څنګه موږ پښتانه دا دعوه کوو چې موږ د افغانستان بنياد ايښي دي نو په هغه دعوه کې زموږ سره بلوچ ورونه هم شامل دي بيا د احمدشاه بابا او نصير خان نوري په منځ کې يوه معاهده وسوه چې که چاه په کلات حمله وکړه نو افغانستان به د بلوچانو ورونو کومک کوي اود هغوی دفاع به کوي بيا داسي وخت هم راغلې چي د پښتو او بلوچو تر منځ څه غلط فهمی راغلې نو بيا احمدشاه بابا لاړ او د هغوی په منځ کې هغه غلط فهمی ليري شوې او بيا احمدشاه بابا د نصير خان نوري وربره په نکاح کړه او چې کله به احمدشاه بابا په ډهلي،لاهور او مشهد حملې کولې نو نصيرخان نوري به احمدشه بابا ته بلوچ جنګيالي هم ورکول او هغوی به د خپلو پښتنو ورونو سره يوځای څنګ په څنګ به جنګېدل اود پاني پت جګړه د هغې يو ستر مثال دې نو په دې وجه هم که څوک که پښتانه او يا بلوچ دي يا سياسي ګوندونه دي او هغوی د پښتنو اوبلوچو ترمنځ اختلافات پيداکوي او دنفاق اور ته لمن وهي نو هغه د پاکستان د فوج،استخباراتي ادارې ISI په اجنډا باندې کار کوي .

ګرانو وطنوالو بيا چې کله په کال 1839 م کې انګرېزانو پر افغانستان حمله کوله نو د محراب خان بلوچ چې هغه په هغه وخت کې د بلوچو مشر وو دهغه څخه انګرېزانو پر افغانستان د حملې په غرض لاره وغوښته خو محراب خان بلوچ چې رضا نشو نو بيا خو يې لار په زورزياتي واخيسته خو چې کله دوی د بولان په دره تېرېدل نو بلوچو ورونو پر انګرېزانو حملې کولې خو چې کله انګرېزان کابل ته ورسېدل او د انګرېز څه فوج واپس بيرته هندوستان تېرېدل نو انګرېزانو دا ويل چې دا د محراب خان بلوچ په حمايه دا حملې پر موږ باندې سوې وې نو انګرېزانو په 13 Oct 1839 په بلوچستان حمله وکړه او محراب خان بلوچ يې مړ کړ او په هغې کې د بلوچ د خزانې هندو وزير ديوان بوچامول او په سوونو نور کسان هم ووژل سول او يو کم عمره بلوچ شهنواز خان بلوچ يې د محراب خان پر ځای مشر کړې او يو انګرېزی افسر ليفټي نينټ لوډي يې ورسره پرېښودې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرانو وطنوالو د قلات د خان ښځه د سيد جمال الدين افغان لمسۍ وه د خيربش مرى او اکبر بګټي ښځې هم پښتني وې ،نو د پښتنو او بلوچو تر منځ نه يوازې د ورورولۍ تاريخي ريښې دي بلکې زموږ او د بلوچو وينه شريکه ده بيا چې کله په 3 June 1947 کې د برتانيې په هندوستان کې وايسراى لارډ مونټ بټن اعلان وکړ چې انګريزان په 30 June 1948 جون پورې به له هندوستان څخه ځي او دوه هيوادونه هندوستان او پاکستان به منځته راځي نو د کلات خان انګرېزانو ته د انګرېزانو او بلوچو په منځ کې چې کومې معاهدې سوې وې که هغه په 1838 م کال کې سوې وې او که هغه په 1804 م کال کې سوې وې او که هغه په 1876 م کال کې سوې وې هغه ټولې معاهدې يې راوويستلې چې په هغه کې د قلات آزاد حيثيت منل سوې وو ،بل د قلات د رياست حيثيت د برېټانوي هند له نورو رياستونو څخه بلکل مختلف او جدا وو نو بيا لارډ مونټ بيټن يو ميټينګ (غونده) راوغوښتله چې په هغه کې يو اړخ جناح او لياقت احمد خان وو او بل اړخ ته د کلات خان او د هغه مشاور سلطان احمدخان وو او بل پکښې لارډمونټ بټن هم ناست وو په دې کې صرف په دوه خبرو باندې پرېکړه وسوه چې يوه پکښې دا وه چې که د کلات خان غواړي په خپله خوښه له پاکستان سره په خپل مرز يا سرحد يوځاى کيدل غواړي نو صحيح ده يوځاى دې شي او بله پرېکړه داده چې که بلوچان د پاکستان سره يوځاى کېدل نه غواړي او بلوچان غواړي چې د افغانستان سره خپله هغه پخوانۍ معاهده جاري وساتي او د افغانستان سره شامليږي نودا به هم د کلات خپل اختيار وي خو د قلات خان دا خبره وکړه چې موږ نه د افغانستان سره يوځاى کېږو او نه د پاکستان سره بلکې موږ ځانته خپل آزاد او خودمختار هيواد غواړو دا خبره د قلات خان په خپل کتاب مختصر تاريخ قوم بلوچ او قوانين بلوچ کې په صفحه نمبر 93 باندې ليکلې ده نو په 11 Aug 1947 م کې انګرېزانو د کلات اختيار د کلات خان ته حواله کړ يا وسپاره او د کلات خان سمدستي د کلات د آزادۍ اعلان وکړ او جناح د کلات د خان تر حاکميت لاندې د آزاد بلوچستان په معاهده باندې دستخط وکړ يا امضاء يې کړ .

ګرانو وطنوالو په 12 Aug 1947 باندې نيويارک ټايمز کې خبر راغى چې د يوې معاهدې لاندې پاکستان کلات د يو آزاد رياست په حيث ومنې . په 14 Aug 1947 پاکستان جوړيږي او په همدغه 15 Aug 1947 باندې په نيويارک ټايمز کې ددنيا په نقشه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزاد بلوچستان لپاره يوه جلا نقشه ښودل سوې ده نو چې کله پاکستان جوړ سو نو جناح او د پاکستان چې کوم قانوني مشران وو هغوی ته پته وه چې د ډيورنډ د کرښې معاهده خو غلطه ده ځکه د بين الاقوامي يا بين المللي قانون مطابق چې کله د کومې کرښي په باره کې د سرحد په توګه چې کله کومه معاهده کيږي نو هغه کرښه چې په کومو کومو هيوادونو تيريږي نو په هغه معاهده به د هغه ټولو هيوادونو مشران دستخط (امضاء) کوي نودا کرښه د بلوچستان په ځمکه هم تېره شوې ده خو دبلوچستان څخه نه چاه په دې اړه کومه پوښتنه کړې ده او نه هم د بلوچستان د دولت له اړخه څه دستخط شته نو د ډيورنډ کرښې معاهدې په هغه ورځ خپل قانوني حيثيت له لاسه ورکړې دې چې په کومه ورځ دا معاهده منځته راغلې ده نو ددې غير قانوني غلطۍ د پټولو لپاره ډير کوښښ وکړې چې د کلات خان رضا کړي اود کلات الحاق له پاکستان سره وکړي خو په 21 February 1948 م کال کې د کلات دارالعوام يا آپرهاوس Upper house او Lower house لوور هاوس دا فيصله وکړه چې موږ د پاکستان سره الحاق کول نه غواړو او موږ خپل حيثيت د يو آزاد او خودمختار دولت په حيث غواړو بيا په 9 march 1948 کې جناح د کلات خان ته وليکل چې زه نور ستاسو سره خط او کتابت نه کوم او اوس د کلات په باره کې به ستاسو سره خبرې د پاکستان دولت کوي ځکه د پاکستان ددولت فيصله داوه چې پر کلات به حمله کوو او پر کلات به ورخېژو .

ګرانو وطنوالو کلات 227 ورځې آزاد او خودمختاره رياست وو او په دې 227 ورځو کې د کلات سفارت په کراچي کې موجود وو او پر هغه به د کلات بيرغ ولاړ وو او سفير به هم هلته اوسېدې . په 26 march 1948 کې د پاکستان فوج د بلوچو چې کومې د سمندر اړخ ته علاقې وې لکه پسنی،جيواني،او تربت په هغې باندې ورننوتل او دغسي پاکستان د کلات خلاف اجراآت شروع کړل په هغه وخت کې د پاکستان پلازمينه کراچي وه اود پاکستان دولت په کراچي کې اعلان وکړ چې د کلات خان په خپل مرز يا سرحد د پاکستان سره شامل کړې حالانکه د کلات پارلمان د پاکستان سره د کلات الحاق نامنظور کړې وو اود کلات د خان څخه يط د توپک د شپېلۍ په زور دستخط اخيستي وو او کلات يې په وچ زور له پاکستان سره شامل کړې دا معاهده خو پکار وه د دوو هيوادونو پاکستان او بلوچستان په منځ کې سوې وای خو دوی په وچ زور د کلات له خان څخه دستخط واخيستي خو د پاکستان ددې جنايت خلاف نه د افغانستان دولت او نه په کوزه پښتونخوا کې د پښتنو هغه تش په نامه قام پرسته مشرانو څه عکس العمل ښکاره نکړ .

جناح امريکايانو ته ويلي وو چې زما سره مکمل معلومات دي چې روسانو په کلات کې خپل اجنټان مقرر کړې دي چي هغوی به بيا په دې خطه کې ستاسو ګټو ته تاوان رسوي او پاکستان خو ستاسو متحد هيواد دې او ستاسو سياسي،علاقه يي،سيمه ييزو او ستراتيژيکو ګټو به په هر حال کې خيال ساتل کيږي حالانکه جناح دا بلکل دروغ ويلې وو جناح د ډيورنډ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کربښې چې کومي قانوني غلطۍ وې نو د هغه د پټولو په خاطر پر کلات وروختې . دلته یوه بله ډېره اهمه واقعه سوې ده لکه چې پر کلات د ورختو نه مخکې دا خبره سوې وه او هغوی (امریکا) پر کلات د ورختو خبره منلې وه ځکه چې 1948 march 26 م کې پر کلات حمله وکړه خو دهغه نه درې ورځې مخکې په 1948 march 23 م کې په پاکستان کې د امریکا سفیر امریکا ته ولیکل چې د کلات دا لاندې چې کوم ریاستونه دې لکه لاسبیلان،ښاران او مکران د پاکستان سره په خپل مرزي شامل سو نو لنډه او اوږده داچې پاکستان یو آزاد هیواد له حلقه تېر کړ خو دنیا خاموشه پاتي شوه او که فرض کړه د کلات خان دستخط کړې هم وي نوهغه 4 ځلور کاله په پنجاب کې نظربند وو او خپلو بچو به هم ملاقات ورسره نشوای کولای اود هغه دستخط هیڅ قانوني حیثیت نلري د هغه دستخط په یو تاریخ شوې دې خو پر هغه کاغذ د جناح دستخط په بل تاریخ شوې دې خو دلته یو سوال پیداکیږي فرض کړه که چیري د افغانستان ریس جمهور پاکستان ته لاړ سي اود پاکستان سره دستخط وکړي چې ما د ډیورنډ کربښه په رسمي توګه ومنل ،نو ایا د افغانستان ولس به دا خبره ومني!؟ نو موږ به دا خبره په هیڅ حالت ونه منو .

ګرانو هیوادوالو ددې علاوه په هره معاهده کې څه ګواهان یا شاهدان موجود وي خو د کلات د خان او جناح په معاهده کې یو ګواه یا شاهد هم نسته دا هم ویل کیږي چې د کلات د خان څخه په زور پر سپین کاغذ دستخط اخیستل سویدي او بیا وروسته پاکستان پرې لیکنې کړې دي .ددې نه پس بیا وروسته ځیني بلوچان د احتجاج په ډول غرونو ته وختل او د پاکستان خلاف یې مسلحانه مبارزه یې شروع کړه چې په هغې کې یو مشر نوروز خان بلوچ هم وو چې بیا وروسته د هغه سره د پاکستان فوج په قرآن شریف باندې قسم وکړ چې د غرونو نه راکوز سې او عامه معافي درکوو نو دوی په 1959 May 15 م کال کې له غرونو نه راکوز سول چې په هغوی کې د نوروز خان زامن او لمسیان هم موجود وو خو په قرآن شریف د قسم با وجود پاکستان هغه ټول بندیان کړل او د غدارۍ مقدمه یې پر وچلوله او په 1960 July 15 کال کې د نوروز خان بلوچ د کور پنځه کسان یې د حیدر اباد په جیل یا زندان کې اعدام کړل او نوروز خان بلوچ یې د ډیر عمر لکبله مړ نکړې او نوروز خان بلوچ په 1964 م کال د اکولو په زندان کې مړ سو

اناالله وناالیه راجعون

(c) ketabton.com: The Digital Library

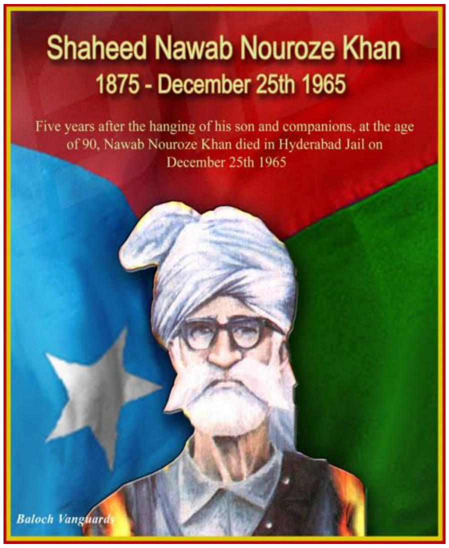

نوروزخان بلوچ د ۱۹۵۹ د جولای ۱۵ نېټه هغه وخت چي نومړي د پاکستان فوج لخوا په چل سره په قرآن شریف د قسم وروسته له غرونو راکوز شو خو بیرته یې زنداني کړ.

چي کله پاکستان بلوچان د خپتي نه لاندي کړل نو بیا یي د پښتنو بندوبست شروع کړ او په 12 August 1948 م کي په بابړه کي د پښتنو قتل عام وکړ حالانکه په February 1948 23 م کي باچاخان د پاکستان په آیین سازه اسامبلي یا پارلمان کي د پاکستان په قانون د پاکستان د وفادارۍ قسم کړی وو .

ګرانو وطنوالو بیا وخت تیرېدي چي سیاسي هلي ځلي شروع سوې نو شپږ مختلفي پارټۍ سره یوځای سوې او هغوی یوه نوې پارټي جوړه کړه چي د هغو نومونه داوه : د صوبه سرحد نه خدایي خدمتګار د باچاخان په مشرۍ ،د سند نه سندمحاذ د جی ام سید په مشري،د سند نه بله پارټي د حیدر بش جتووي په مشرۍ کي،د بلوچستان نه وروړ پښتون د عبدالصمد خان اچکزي په مشرۍ کي بله پارټي د بلوچستان نه د اسمان ګل د شهزاده عبدالکریم خان په مشري کي ،د پنجاب نه د آزاد پاکستان پارټي د میا افتخارالدین او محمد علي قصوري په مشرۍ کي. دوی چي په شریکه کومه پارټي جوړه کړه نو نوم یي ورته نیشنل پارټي کېښود دا د کال 1956 م خبره ده.

خو بیا په کال 1957 م کي د مشرقي پاکستان نه د عوامي لیګ نه عبدالحمید بشاني یوه ټوټه راجلا کړه او په نیشنل پارټي کښي ګډه کړه او نوم یي ورته د نیشنل پارټي نه نیشنل عوامي پارټي کیښود . د پارټي صدر مولانا عبدالحمید بشاني او محمودالحق عثماني وټاکل سو او دا پارټي بیا په نیپ NAP ډېره مشهوره سوه خو په اخیره کي دا پارټي یوازي پښتنو او بلوچو ته پاته سوه او چي کله په پاکستان کي د ون یونټ One Unit مات شو او بلوچان او پښتانه په یوه صوبه یعني بلوچستان کي وتړل سول نو بلوچان سرداران نه سند ته لاړل نه پنجاب ته لاړل بلکي خپلو پښتنو ورونو صوبه سرحد ته لاړل . خیربش مرۍ،اکبر بکټي،میرغوث بزنجو او عطاءالله منګل ولي خان ته راغلل خو هغوی ته څه پته (معلومات) وو چي په

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلونکي وخت کې به د همدې ولي خان له لاسه د پښتنو او بلوچو د ورورولی په سر به له ضیاءالحق سره معامله کیږي .

ګرانو وطنوالو بیا چې کله په کال 1970 م کې په پاکستان کې په لومړي ځل ټولټاکنې وشوې نو په بلوچستان او صوبه سرحد کې ټاکنې نیشنل عوامي پارټي وګټل خو د پاکستان د ټوټه کېدو نه پس وروسته په صوبه سرحد او بلوچستان کې د نیشنل عوامي پارټي او جمعیت علماء الاسلام ګډ حکومتونه جوړ سول . په صوبه سرحد کې د نیپ له اړخه ګورنر ارباب سکندر مقرر سو او په بلوچستان کې ګورنر میر غوث بزنجو او وزیر اعلی عطاءالله مینګل د نیپ له اړخه مقرر کړای سول چې دا دواړه مشران بلوچان وو چې داد بلوچو او پښتنو د وروروِلی یو لوی مثال دې خو نهه 9 میاشتې تېرې شوې د پاکستان دولت ددوی حکومتونه ړنګ کړل اود پښښتنو او بلوچو 120 کسه سره د مشرانو د حیدراباد جېل ته واچول سول او په دوی د غداریَ مقدمه شروع سوه دا د ذوافقارعلی بوټو د حکومت دوره وه.

ګرانو وطنوالو د پښتنو او بلوچو دغسې ډول وروروِلي همېشه د پاکستان د اسټبلشمنټ،دپاکستان د پوځ،اود پاکستان د استخباراتي اداري ISI د سترګو ازغی وو. نو د پاکستان همېشه دا کوښښ وو چې ددوی په منځ کې نفاق پېداکړي چې اول د بلوچو په آزادیَ مین تحریکونه ختم کړي او بیا په پښتنو کې هم لاري وباسي چې کوم خلک خرڅیږي نو بیا هغه په مختلفو طریقو د ځان غلامان کړي.

او چې کوم په قام مین پشتانه دي او نه خرڅیږي نو د هغوی څخه په یو مستقبل طور ځان خلاص کړي نو چې کله ضیاءالحق مارشېلا راوست او ذوالفقار علی بوټو یې لیري کړ او په پاکستان کي مارشېلا ولګېده نو ضیارالحق د حیدراباد زندان ته ولي خان ته لاړ او صرف د ولي خان سره یې ملاقات وکړې د ډېر اوږد ملاقات نه وروسته دوی یو د بل نه رخصت واخیست او یو څو ورځې وروسته ولي خان او د هغه پشتانه ملګرې له زندان نه خلاص سول او ولي خان بلوچان په زندان کې پرېښودل په هغه وخت کې به ټولو خلکو ولي ته به ډېر زیات بد ویل چې ولي خان د خپلو بلوچانو ملګرو سره غداري وکړه خو خبرې پټې وې چې د ولي خان او ضیاالحق په منځ کې څه خبرې او فیصلې سوې دي؟ ولي خان د ضیاءالحق د مارشېلا ښه په داړه توګه مرسته وکړه څه ورځې وروسته ولي خان ته به کراچي کي آییر مارشال نورخان ډوډیَ کړې وه چې په دغه وخت کې ضیاءالحق ولي خان ته ټلیفون وکړ او ورته ویې ویل چې څنګه زما او ستا خبره سوې ده زه به یوه هفته پس د بلوچو د زندان څخه د خلاصون اعلان کوم نو ولي خان ورته وویل چې زه اوس په کراچي کې یم نو که دا اعلان تاسي سبا ماښام کولای سې نو زه به سبا سهار وختي د حیدر اباد زندان ته لاړشم اود بلوچو سره به لږ سپیناوی وکړم نو ضیاءالحق ورته وویل چې زه درته لږ یو ساعت پس ټلیفون کوم نو بیا ساعت پس ضیاءالحق ولي خان ته ټلیفون وکړ چې زه به سبا ماښام د بلوچو د زندان

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه د آزادۍ اعلان کوم چې هغوی به موږ خوشي کوو داد کال 31 Dec 1977 مي خبره ده . په سبا ولي خان د حيدراباد زندان ته لاړې اود خير بش مري سره ملاو سو نو خيربش مری ته ولي خان وويل چې تاسي مسلح جدوجهد شروع کړې دې او بلوچان مو غرونو ته ليږلي دي او موږ خو په عدم تشدد باندې عقيده لرو نو پدې وجه او دا خبرې زموږ خوښي ندي بل تاسو د کمونستانو سره رابطې ساتلي دي نو په دې وجه زموږ او ستاسي لاري جدا سوې دي نو خيربش مري ولي خان ته وويل چې موږ خو ستاسي سره يوځای په جېل کې وو نو موږ څه وخت غرونو ته خلک وخېژول او موږ د کمونستانو سره بيا څه وخت رابطې وساتلې ؟ او نه موږ د هغوی د رابطو حخه خبر يو او نه موږ ته د هغې مطابق څه علم شته بيا وروسته خيربش مري زياته کړه چې موږ په نيشنل عوامی پاټۍ کې ستاسو ملګري وو ته زموږ مشر وې نو موږ دې په جېل کې پرېښودو او ته زموږ څخه لاړې نو ولي خانه ځه!اود ضياءالحق سره دې په هر پروګرام معامله کړېده نو هغه پروګرام دې په مخه باندې يوسه خو ولي خان ورته وويل چې زموږ لاري نور جدا دي او دهغه څخه راپاڅېدې. نو بيا ولي خان ميرغوث بزنجو ته لاړې او هغه ته يې هم دا بابولاله سندره وويله نو ميرغوث بزنجو ولي خان ته وويل چې ګوره زه تاته يوه خبره کوم بلکې ورغاړه سو او په ژړا سو او ورته يې وويل چې ولي خانه په ژوند خو درنه نه جداکېږم صرف په مرګ به درنه جداکېږم خو ولي خان هغه له ځان نه جدا کړ او ورته يې وويل چې زموږ لارې جدا سوې!.

خان عبدالولي خان
(ولی خان)

نو ګرانو وطنوالو د پښتنو او بلوچو وروروولي او اتحاد د ضياءالحق او ولي خان د سازش په وجه تباه او برباد سوه.خو دلته يو سوال راپيداکيږي چې ولي خان د هغه بلوچو څخه ګيله کوي چې هغوی د ولي خان سره په زندان کې پراته وو چې دوی د تشدد لاره اختيار کړې ده او ولي خان دوئ د عدم تشدد پيروي قام دي نوچې کله د ولي خان په مشرۍ کې په کوزه پښتونخوا کې بمونه اچول کيدل نو په هغه وخت کې عدم تشدد چيرته وو !؟ او چې ولي خان هغوی ته ويل چې تاسو کمونستانو سره خبره کړې ده نود نيشنل عوامي پارټۍ يو جنرل سکرتر افضل بنګښ پاته سوې وو او بل جنرل سکرتر اجمل ختک پاته سوې وو چې دا د ولي خان سره د پارټۍ جنرل سکرتران وو نو ايا دا دواړه کمونستان نه وو !؟ بل اړخ ته له بده مرغه چې اوس په موجوده وخت کې بلوچستان کې کوم بنده ځانته قام پرست وايي او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتنو په نوم سياست کوي هغه خو قسم کړي دي چې د بلوچو او پښتنو تر منځ چې څومره د پښتنو او بلوچو د نفاق اور ته لمن وهلای سي نو وهي به يې او دغسي هغه د پاکستان د اسټبلشمنټ پروژه پر مخ باندي وړي ،خو بل اړخ ته په محکوم افغانستان يا کوزه پښتونخوا کي چې چيرته هم په پښتنو يا بلوچستان کي په بلوچو ورونو باندې د پاکستان له طرفه زور زياتی شوې دې نو آزاد افغانستان دولتونو او ولس ورته په اوار تندي هرکلی ويلې دې اود خپلو ورونو په شان يې خپلي سينې ته رانژدې کړي دي .

او زما ځاني ملاقات په کابل کې د خيربش مري سره د هغه په کور کي شوې وو .

ګرانو وطنوالو د کال1948 نه به هر حال د شپې يو ساعت يا ګهنټه د کوزي پښتونخوا د پښتنو لپاره د کابل راډيو نه يو پروګرام خپرېدې خو چې کله داؤدخان په 1973 م کال کې په اقتدار کې راغلې نو دا پروګرام د پښتنو اوبلوچو په نوم واړول سو او ورسره يې د قبايلو يو مستقل رياست نه د سرحداتو وزارت جوړ کړ.

ګرانو وطنوالو موږ افغانان او بلوچ ورونه د جغرافيي د لحاظه سره هم لاس لستونی يو د بلوچستان يو اړخ ته سمندر دي بل اړخ ته يې پاکستان دې چې هغه د بلوچو دښمن دې ، دريم اړخ ته ايران دې چې هغه هم د بلوچو دښمن دي خو واحد افغانستان دې چې هغه د بلوچستان ښه ګاونډی او ورور هيواد دې.

ګرانو وطنوالو د مرکزي آسيا ټول هيوادونه به د افغانستان په سينه تيريږي او د ګوادر بندرګاه څخه به استفاده کوي او دغسي د بلوچستان هيواد د ترقۍ په لور ګام اخيستونکی شي . دبلوچستان آبادي او ترقي د افغانستان آبادي او ترقي ده او دغسي د افغانستان آبادي او ترقي د بلوچستان آبادي او ترقي ده :

ګرانو ورونو خويندو او بچو،زه د کوزي پښتونخوا پښتنو او د بلوچستان بلوچو ته يو خواست کوم چې زموږ د ټولو منزل يو دې چې هغه د پاکستان څخه آزادي ده او زموږ دښمن هم يو دې چې هغه پاکستان دې نو راځئ چې د ورونو په شان لاسونه سره ورکړو او د پاکستان څخه ځان خلاص کړو که نه نو؛دا ويني به نه په لر کي نه بر کي او نه بلوچستان کې بنديږي .

تل دي وي د افغانستان او محکوم افغانستان او بلوچستان

د ولس په منځ کي د ورورولۍ تړون

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لوی افغانستان د غورځنګG.A.M
رهبر
مشال خان ټکر

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library